Syllabus 2022-23 Class VIII

- Term Exams of English, Hindi, Punjabi, Maths, Science and Social Science will be of 80 marks + Periodic Assessment (PT) (20marks) = 100 marks
- PT 20marks = [(PT1+PT2+PT3) / (PT4+PT5+PT6) reduced to 10 marks
 + Subject Enrichment 5 marks + Notebook Evaluation 5 marks]
- There will be 2 Subject Enrichment Activities of 5 Marks and 2 Note Book Evaluation of 5 Marks in EACH TERM

ENGLISH

GENERAL AIMS AND OBJECTIVES

Aims:-

The overall aims and objectives of the course are:

- (i) to enable the learner to communicate effectively and appropriately in real life situations.
- (ii) to use English effectively for study purpose across the curriculum.
- (iii) to develop interest in and appreciation of Literature.
- (iv) to develop and integrate the use of the four skills i.e. listening, speaking, reading, writing.
- (v) to revise and reinforce structure already learnt.
- (vi) to enhance the vocabulary and help use them in real life situations.

Objective:-

LISTENING SKILLS

- (i) understand meaning of words, phrases and sentences in context.
- (ii) understand statements, questions, instructions, and commands.
- (iii) grasp the substance and central idea of what is heard.
- (iv) maintain his/her listening attention for a reasonable length of time.
- (v) Interpreting the meaning of the narrated text without difficulty.

SPEAKING SKILLS

- (i) pronounce words correctly and intelligibly.
- (ii) use appropriate word stress, sentence stress and elementary intonation patterns.
- (iii) speak intelligibly while making statements, asking questions, giving instructions and commands, reporting events.
- (iv) put ideas in proper sequence.
- (v) narrate simple experiences and series of events to convey its essence and intention.
- (vi) describe accurately what he/she observes and experiences.
- (vii) converse in familiar social situations.
- (viii) use polite expressions in appropriate ways e.g. Excuse me, I beg your pardon etc.

READING SKILLS

- (i) understand the total content and underlying meaning in the context.
- (ii) follow sequence of ideas, facts etc.

- (iii) identify and understand phrase or sentence groups.
- (iv) draw inferences.
- (v) predict outcome.
- (vi) grasp meaning of words and sentences.
- (vii) acquire the ability to use a suitable dictionary.
- (viii) understand labels, simple notices and written instructions.
- (ix) form a habit of reading for pleasure and for information.
- (x) develop correct reading habits, silently, extensively and intensively.
- (xi) comment on the passages read.

WRITING SKILLS

- (i) master the mechanics of writing; the use of correct punctuation marks and capital letters.
- (ii) spell words correctly.
- (iii) write legibly and with reasonable speed.
- (iv) use appropriate vocabulary.
- (v) use correct grammatical items.
- (vi) write description of people, places and things and respond imaginatively to textual questions;
- (vii) write paragraphs, letters, narrative pieces, emails, stories, diary entries etc

ATTITUDINAL CHANGE

Through the course, the student should be able to -

Imbibe ethical, moral, national and cultural values through various forms of literature.

FORMAT TO BE FOLLOWED AS GIVEN IN TABLE

	PT1, 2, 3, 4, 5, 6 (30 Marks)	Term (80)
Unseen Comprehension	3 ques. 1 mark each (MCQs) 2 ques. of 2 marks each	2 ques. (12 + 8 = 20 marks)
Grammar	4 ques. 1 mark each (MCQs)	10 marks
Vocabulary	4 ques. 1 mark each (MCQs)	10 marks
Textual Comprehension	3 ques. 1 mark each (MCQs) 2 ques. of 1 mark each 1 ques. of 3 marks	20
Sentence Reordering or transformation	2 ques. 1 mark each	-
Writing	1 ques. of 5 marks	20
Bonus	5 marks	

Prescribed Book: Grade 8 Course Book – Burlington English

LEARNING OUTCOMES & CHAPTERWISE CLASS ACTIVITIES

PT / Chapter	Learning Outcomes	Class Activity	
Textual Comprehension L3- A Real-life Mowgli	 Greater understanding of relationships. Comprehend new words and phrases. Collate different parts of the text and be able to summarize them into coherent statements Understand the importance of being analytical and inquisitive. 	Riddle me this. Refer page 38 from the textbook. (Discussion)	
Grammar Modals	 Differentiate between the modals used for possibility, obligation, and necessity by identifying these types of modals in the language around them. Demonstrate an ability to reason deductively using modal forms. 	Exercises in worksheets.	
Vocabulary Back exercises along with words from lesson 3 of the course book	 Enhancement of vocabulary. Understand the meaning, synonyms, antonyms and pronunciation of vocabulary and reader words and their appropriate usage in sentences. 	Exercises in worksheets.	
2 Unseen Passages	Students will comprehend passages and answer HOTS		
(нотѕ)	(Higher Order Thinking Skills) questions.		
Writing Diary Entry	 Learning the basic format of a diary entry. Motivation to keep a daily record in the form of a diary. Ability to express oneself with ease. 	Realia. (The teacher will write a diary entry about the previous day and circulate it in the class. The students will jot down the key aspects and write a diary entry about the present day.)	
PT2 Textual Comprehension L4- It's a Hip- Hop World.	 Understand and trace the origin of Hip-Hop. Watch and learn about different countries through their lens. Evaluate and form an opinion about the world of music. 	Agree or disagree. Refer page 56 from the textbook. (Discussion)	
Grammar Gerunds and infinitives	 Identify, differentiate between and effectively use gerunds and infinitives. Correctly form a gerund form an infinitive verb. 	Exercises in worksheets.	

		T
Vocabulary Back exercises along with words from lesson 4 of the course book.	 Learn new vocabulary words/ phrases and their usage. Enhancement of vocabulary. Understanding the meaning, synonyms, antonyms and pronunciation of vocabulary and reader words and their appropriate usage in sentences. 	Exercises in worksheets.
2 Unseen Passages (HOTS)	Students will comprehend passages and answer HOTS (Higher Order Thinking Skills) questions.	
Writing Notice Writing	 Identifying the basic format of writing a notice. Learning to use selected information and projecting it effectively. 	Group it up. (The teacher will divide the class into two groups. She will write certain key points on the board but not name the event. Both the teams have to form a notice. (Team A – Lost, Team B – Found)
PT3 Textual Comprehension L2- My Elder Brother	 Learning to believe that everyone has some or the other area of expertise. Realising that no two individuals are alike. Appreciating the beautifully woven storyline. 	Unjumble the letters and use them in sentences. Refer page 24 from the textbook. (Discussion)
Grammar Past Tense	1) Use the past tense to tell about states that happened in the past, and form questions using the past tense.	Exercises in worksheets.
Vocabulary Back exercises along with words from lesson 2 of the course book.	 Learn new vocabulary words/ phrases and their usage. Enhancement of vocabulary. Understanding the meaning, synonyms, antonyms and pronunciation of vocabulary and reader words and their appropriate usage in sentences. 	Exercises in worksheets.
2 Unseen Passages (HOTS)	Students will comprehend passages and answer HOTS (Higher Order Thinking Skills) questions.	
Writing Story Writing	 Outlining the basic elements of a good story. Learning to twist the tale. 	Mute Spectators. (The teacher will play 3-4 different advertisements without turning on the volume. The students

	3) Infer a moral and inculcate good values.	will see the scenes and write their own story
Term 1 Textual Comprehension Wind (Poem)	 Appreciate the poem. Enable students to capture the central idea of the poem. Enable students to read the poem with correct rhyme and rhythm. 	Know your poet. Refer page 166 from the textbook.
Grammar Present Tense	1) Use the present tense to tell about states that happened in the past, and form questions using the present tense.	Exercises in worksheets.
Vocabulary	 Learn new vocabulary words/ phrases and their usage. Enhancement of vocabulary. Understanding the meaning, synonyms, antonyms and pronunciation of vocabulary and reader words and their appropriate usage in sentences. 	Exercises in worksheets.
Writing Essay Writing	1) Ability to research a topic and organize thoughts into an introduction, a body and a conclusion.	Essay on "Health is Wealth".
2 Unseen Passages (HOTS)	Students will comprehend passages and answer HOTS (Higher Order Thinking Skills) questions.	

Complete Syllabus of PT1 to PT3+ Syllabus covered under TERM 1 Subject Enrichment:

- 1. Worksheets based on the prescribed extended readers.
- 2. PPT on 'A Real-Life Mowgli.'

PT / Subject	Learning Outcomes	Activities
PT4 Textual Comprehension The Road Not Taken (Poem)	 Appreciate the poem. Enable students to capture the central idea of the poem. Enable students to read the poem with correct rhyme and rhythm. 	Know your poet. Refer page 166 from the textbook.
Grammar Future Tense	1) Use the future tense to tell about states that happened in the past, and form questions using the future tense.	Exercises in worksheets.
Vocabulary	 Learn new vocabulary words/ phrases and their usage. Enhancement of vocabulary. Understanding the meaning, synonyms, antonyms and pronunciation of vocabulary and 	Exercises in worksheets.

	reader words and their appropriate usage in sentences.	
2 Unseen Passages (HOTS)	Students will comprehend passages and answer HOTS (Higher Order Thinking Skills) questions.	
Writing Formal Letter	 Identifying the basic elements of a letter. Learning about the two basic types of letters. Applying the elements to compose an informal letter. 	Format and sample of a formal letter to be displayed on the smart board. Writing a letter to an authority and posting it.
PT5 Textual Comprehension L7-The Cry of the Wolf	 Empathizing with all the co- inhabitants of our planet. Understand the storyline and comprehend it accurately. 	Catch the liar. Refer page 100 from the textbook. (Discussion)
Grammar Voice	 Identifying the voice. Differentiate between active and passive voice. Converting active voice to passive voice. Converting passive voice to active voice. 	Exercises from the worksheets.
Vocabulary Back exercises along with words from lesson 2 of the course book.	 Learn new vocabulary words/ phrases and their usage. Enhancement of vocabulary. Understanding the meaning, synonyms, antonyms and pronunciation of vocabulary and reader words and their appropriate usage in sentences. 	Exercises from the worksheets.
2 Unseen Passages (HOTS)	Students will comprehend passages and answer HOTS (Higher Order Thinking Skills) questions.	
Writing Email Writing	 Write clear and well-structured emails. Save time through communicating appropriately. 	Write a sample email to:a) A relative/friend to invite them over for a stay.b) Head of your institute asking for a leave.
PT6 Textual Comprehension	1) Understand the diversity of women's lives in the past and present, in local, national and global contexts.	Know yourself better. Refer page 132 from the textbook.

L10- A Game of	2) Analyze how gender and sexuality		
Chess	operate in institutions, systems,		
Chess	organizations and the public sphere		
Grammar	Recognize adverbs and distinguish	Exercises from the	
	them from other parts of speech.	worksheets.	
Adverbs	2) Use adverbs as modifiers to express		
	time, place, manner, degree, and		
	frequency.		
Vocabulary	1) Learn new vocabulary words/ phrases	Exercises from the	
Back exercises	and their usage.	worksheets.	
along with words	2) Enhancement of vocabulary.		
from lesson 10 of	Understanding the meaning,		
the course book.	synonyms, antonyms and		
	pronunciation of vocabulary and		
	reader words and their appropriate		
	usage in sentences.		
2 Unseen	Students will comprehend passages and		
Passages	answer HOTS (Higher Order Thinking		
(HOTS)	Skills) questions.		
,	, <u>, , , , , , , , , , , , , , , , , , </u>		
Writing	1) Understand the purpose of different	Report it out. (Writing a	
Donort Writing	sections of a report.	sample report on a	
Report Writing	2) Apply a recognised and helpful report	recent incident for an	
	structure.	esteemed column.)	
	3) Organize the material logically.		
TERM 2	1) Differentiating direct speech from	Exercises from the	
Grammar	indirect speech.	worksheets.	
Reported Speech	2) Changing direct speech into indirect		
	speech.		
	3) Changing indirect speech into direct		
	speech.		
Vocabulary	1) Learn new vocabulary words/ phrases	Exercises from the	
	and their usage.	worksheets.	
	2) Enhancement of vocabulary.		
	Understanding the meaning,		
	synonyms, antonyms and		
	pronunciation of vocabulary and		
	reader words and their appropriate		
	usage in sentences.		
2 Unseen	Students will comprehend passages and		
_	, ,		
Passages (HOTS)	answer HOTS (Higher Order Thinking Skills) questions.		

Complete Syllabus of PT4, PT5, PT6 and 30% of syllabus from TERM 1:

- (i) Grammar- Past Tense, Present Tense.
- (ii) Literature Reader chapter- My Elder Brother.
- (iii) Vocabulary- Vocabulary from chapters 3 and 4.

- 1. Activity based on the prescribed extended readers.
- 2. Speaking activity: EXTEMPORE (Topic to be given on the spot)

Note:

- All the Subject Enrichment Activities will be based on the Extended Readers which are for Self-reading.
- Extended Readers will be exchanged after testing the students through quizzes.

Scholastic Supplementary Reader (assorted - 1 book)

- 1. Half the field is Mine
- 2. Munshi Prem Chand
- 3. Black Beauty
- 4. Russian Folk Tales

English Dictation will be conducted with PT2, PT3, PT5, PT6

GENERAL LEARNING OUTCOMES

TEXTUAL COMPREHENSION

Students will be able to:

- > Read and understand text and answer direct, inferential and imaginative questions.
- > Collate different parts of the text and be able to summarize them into coherent statements.
- ➤ Delineate character(s) from actions/ speech.
- Assess the theme and style of the story.
- > Do critical analysis of poems.
- > Read, understand and appreciate poetry.

GRAMMAR

Students will be able to:

- > Demonstrate an understanding of grammatical structures in conversations and discussions.
- ➤ Practice their grammar skills in writing sentences, answers and short paragraphs.

VOCABULARY

Students will be able to understand the meanings and usage of new vocabulary words along with their antonyms and synonyms.

UNSEEN PASSAGES

Students will be able to:

> Actively think about what is happening in a text while reading it and understand it.

- Read with a question in mind, which requires students to skim and scan during reading.
- > Understand that there are different types of questions, and be able to categorise them.
- > Answer questions based on Higher Order Thinking Skills by connecting ideas and using background knowledge.

WRITING

Students will be able to:

- > Express thoughts, ideas, facts fluently.
- > Divide thoughts and ideas into paragraphs.
- > Write about events in sequential order.
- > Use appropriate vocabulary.
- > Write grammatically correct sentences.
- > Follow the format of various writing activities.

HINDI

GENERAL AIMS AND OBJECTIVES

Aims :-

The overall aims and objectives of the course are:

- (i) to enable the learner to communicate effectively and appropriately in real life situations.
- (ii) to use Hindi effectively for study purpose across the curriculum.
- (iii) to develop interest in and appreciation of Literature.
- (iv) to develop and integrate the use of the four skills i.e. listening, speaking, reading, writing.
- (v) to revise and reinforce structure already learnt.
- (vi) to develop thinking skills to enable children to analyse, process and make sense of information.

Objective:-

LISTENING SKILLS

- (i) understand meaning of words, phrases and sentences in context.
- (ii) understand statements, questions, instructions, and commands.
- (iii) follow simple narratives and description.
- (iv) grasp the substance and central idea of what is heard.
- (v) listen and understand audios.
- (vi) maintain his/her listening attention for a reasonable length of time.

SPEAKING SKILLS

- (i) pronounce words correctly and intelligibly.
- (ii) use appropriate word stress, sentence stress and elementary intonation patterns.

- (iii) speak intelligibly while making statements, asking questions, giving instructions and commands, reporting events.
- (iv) put ideas in proper sequence.
- (v) narrate simple experiences and series of events to convey its essence and intention.
- (vi) describe accurately what he/she observes and experiences.
- (vii) converse in familiar social situations.

READING SKILLS

- (i) understand the total content and underlying meaning in the context.
- (ii) follow sequence of ideas, facts etc.
- (iii) identify and understand phrase or sentence groups.
- (iv) draw inferences.
- (v) predict outcome.
- (vi) grasp meaning of words and sentences.
- (vii) acquire the ability to use a suitable dictionary.
- (viii) understand labels, simple notices and written instructions.
- (ix) form a habit of reading for pleasure and for information.
- (x) develop correct reading habits, silently, extensively and intensively.
- (xi) comment on the passages read.

WRITING SKILLS

- (i) spell words correctly.
- (ii) write neatly and legibly with reasonable speed.
- (iii) use appropriate vocabulary.
- (iv) use correct grammatical items.
- (v) write coherently in more than one paragraph.
- (vi) write description of people, places and things and respond imaginatively to textual questions;
- (vii) Follow the format of various writing activities like write paragraphs, letters, dialouges, emails, stories, etc

ATTITUDINAL CHANGE

Through the course, the student should be able to - imbibe ethical, moral, national and cultural values through various forms of literature.

Books:

- > PALASH Hindi Pathya-pustak (Rohan Book Company)
- > Grammar- New Gulmohar Hindi Vayakaran (Full Circle Education Pvt Ltd)

	PT1, 2, 3, 4, 5, 6 (30 Marks)	Term (80)	
	(VI-VIII)	VI-VII	VIII
Unseen Comprehension	3 ques.(MCQs) 1 mark each 2 ques. of 2 marks each	2 ques. (9 + 6 = 15marks)	2 ques. (9 + 6 = 15marks)
Grammar	4 ques. (MCQs) 1 mark each	15 marks	10 marks
Vocabulary	4 ques. (MCQs) 1 mark each	10 marks	10 marks
Spelling & Punctuation	4 ques. (MCQs) ½ mark each	_	-

Textual	(MCQs)	VII 3 ques. 1 mark each (MCQs) (Self Study)	VIII 3 ques. 1 mark each (MCQs) (Self Study)	25 marks	25 marks
Comprehension	2 ques. of 1 mark each 1 ques. of 3 marks	1 ques. of 2 marks 1 ques. of 3 marks	2 ques. of ½ mark each 1 ques. of 4 marks		
Writing	1 ques. of 5 marks		15marks	20 marks	
Bonus	5 marks				

PT1	SPECIFIC LEARNING	ACTIVITY	
	OUTCOME		
साहित्य:	प्राचीन कल्पनात्मक कहनियों को	पाठ पर आधारित (नाट्य-मंचन)	
गद्य-खंड : पाठ-2 अस्थिदान	सुनकर, उनकी न केवल सोचने की	हर छात्र को पात्रों को स्थिति,	
(पौराणिककथा) (प्रश्नोत्तर,	अपितु नव-सृजनात्मक(कहानी)	मनोभावो पर आधारित पात्र-अभिनय,	
अभ्यासकार्य)	लिखने को प्रेरित होंगे , छात्रों में	वेश-भूषा सहित करने को दिया	
पाठ−3 चिकित्सा का चक्कर	परहित की भावना का विकास	जाएगा ।	
(केवलपाठन)	होगा।		
व्याकरण:	कारक-चिह्न की पहचान कर नए	शुद्ध उच्चारण के साथ पाठन-क्षमता	
कारक	वाक्यों का निर्माण एवं अभ्यास ।	का विकास।	
अव्ययीभाव समास	 समास द्वारा नए शब्दों का निर्माण 	🗲 इन विषयों पर आधाति अभ्यास कार्य	
(द्वद्ंव) समास	करने में छात्र समर्थ होंगे ।	करवाया जाएगा।	
	वर्ण-विचार से छात्र वर्णी की		
	बनावट,उत्पत्ति,उच्चारण, स्वर-		
	व्यजंन का ज्ञानावर्धन कर सकेंगे ।		
शब्द-भंडार:		नव-शब्दों का ज्ञान एवं वाक्यों मे	
वाक्यांशों के लिए एक शब्द (1-30)		समुचित प्रयोग।	
विलोमशब्द (1-30),			
पर्यायवाची(1-15)			
रचना कार्य:	> अपने विचारों, भावनाओं की लेखन-		
➤ औपचारिक पत्र	कला द्वारा अभिव्यक्ति ।		
≻ संवाद-लेखन	उचित विराम-चिह्नो के प्रयोग से		
	वाक्य बनाना सीखना ।		
2 अपठित-गद्यांश / पद्यांश			
(HOTS)			
PT2	SPECIFIC LEARNING	ACTIVITY	
	OUTCOME		
साहित्य:	छात्र पात्रों के हाव-भावों को	'दुख में सुमिरन सब करें,सुख में करे	
पद्य (काव्य-खंड):	समझकर (पात्रों) का चरित्र-चित्रण	ना कोय' (भाषण)	

स्यार,प्रश्नोत्तर,अभ्यासकार्य) गत्यबंड: पाठ-6 तेमुरकीहार - कविता का आलोचनात्मक अध्ययन। - कविता का पाठन एवं अवण । - कविता का पाठन एवं का साथ पाठन अवण । - कविता का पाठन के साथ पाठन अवण । - कविता का पाठन के साथ पाठन अवण । - कविता का पाठ । - कविता का पाठन के साथ पाठन अवण । - कविता का पाठ । - कविता का पाठन । - कविता का पा	गद्यखंड: पाठ-6	•	
तेमुस्कीहार		> कविता का आलोचनात्मक अध्ययन।	निया मेरिन करण ।
तैसूरकीहार			।लए प्रारत करना ।
च्याकरण: च		🗲 कविता का पाठन एवं श्रवण ।	
संचार करना, कर्म करने के लिए ऐरित करना। र्याकरण: (व्यर-संधि-दीर्घ ,गुण , वृद्धि) समास (तस्पुरुष) श्रम्द-भंडार: अनेकार्थकशब्द- (1-15), मुहाबरे-(1-10), पर्यायवाची (16-30) रचनकर्म: विज्ञापनवनाना । श्रम्दा का विकास। श्रम्प उच्चरण के साथ पाठन- अमता का विकास। श्रम्प उच्चरण के साथ पाठन-अस्म माता कहलाने की आवना अधिकारी है 'पर (बाद-विवाद) श्रमता का विकास। श्रमत का विवासोस। श्रमवा का विवासोस। श्रमवा का विवासोस वाचित्र विवास वाच वाच्या विवास विक		कविता के मूल्यात्मक अध्ययन	
च्याकरण: (स्वर-संधि-दीर्घ ,गुण , बृद्धि) समास (तत्पुरुष) समास (तत्पुरुष) श्रद्ध उच्चारण के साथ पाठन- श्रमता का विकास। > गुद्ध उच्चारण के साथ पाठन- श्रमता का विकास। > नवीन-शब्दों में वृद्धि एवं उचित प्रयोग। > गुद्ध उच्चारण के साथ पाठन- श्रमता का विकास। > नवीन-शब्दों में वृद्धि एवं उचित प्रयोग। > गुद्ध उच्चारण के साथ पाठन- श्रमता का विकास। > गुद्ध उच्चारण के साथ पाठन- श्रमता का विकास। > गुद्ध उच्चारण के साथ पाठन- श्रमता का विकास। > गुद्ध उच्चारण के साथ पाठन- श्रमता का विकास। > गुद्ध उच्चारण के साथ पाठन- श्रमता का विकास। > ग्रांच्याचार्यो (16-30) रचनाकार्य: अनीपचारिकपत्र, विज्ञापन द्वारा प्रचार के नियमो का ज्ञान होना 2 अपठित-गद्यांश / पद्यांश PT3 SPECIFIC LEARNING OUTCOME साहित्य: □ त्युद्ध उच्चारण के साथ पाठन-श्रमा का ज्ञान को आधिकारो है 'पर (वाद-विवाद) > ग्रांच वास्तव में माता कहलाने को अधिकारो है 'पर (वाद-विवाद) > ण्यांच कराने में छात्र समर्थ होंगे। > पशुओं के प्रति संवेदना की भावना जागरूक होगी। च्याकरण: विशेषण, समास (द्विगु,कर्मधारय) श्रद्ध उच्चारण के साथ पाठन- श्रमता का विकास। > मसास द्वारा नए शब्दों का निर्माण करने में छात्र समर्थ होंगे। > ग्रांच करने में छात्र समर्थ होंगे। > ग्रांच करने माता कहलाने की अधिकारो है 'पर (वाद-विवाद) > मसास द्वारा नए शब्दों का निर्माण करने में छात्र समर्थ होंगे। > ग्रांच वास्तव में माता कहलाने की अधिकारो है 'पर (वाद-विवाद) > मसास द्वारा नए शब्दों का निर्माण करने में छात्र समर्थ होंगे। > ग्रांच वास्तव में माता कहलाने की अधिकारो है 'पर (वाद-विवाद) > मसास संवारा नए शब्दों का निर्माण करने में छात्र समर्थ होंगे। > ग्रांच वास्तव में माता कहलाने को अधिकारो है 'पर (वाद-विवाद) > मसास संवार नए शब्दों का निर्माण करने में छात्र समर्थ होंगे। > ग्रांच वास्तव में माता कहलाने को अधिकारो है 'पर (वाद-विवाद) > मसास संविधत वीडियो दिखाई जाएगी और उसपर आधारित प्रक्त मुख्य प्रकरने साथ पाठन- श्रमता का विकास। > मसास संवीधत वीडियो दिखाई जाएगी और उसपरास मुख्य समर्य आधार समर्य आधार समर्य साथ मुख्य समर्य साथ मुख्य समर्य साथ मुख्य समर्य साथ साथ		द्वारा ईश्वर के प्रति आस्था का	
च्याकरण: (स्वर-संधि-दीर्घ ,गुण , बृद्धि) समास (त्युरुष) श्रम्द-भंधर-दीर्घ ,गुण , बृद्धि) समास (त्युरुष) श्रम्द-भंडार: श्रमता का विकास। श्रम्यामकर्या के ग्राप अधिकारी है पर (वाद-विवाद) श्रमता का विकास। श्रमता का विवास वावर त्या श्रमता को विकास वावस वावर वावस वावस वावस वावस वावस वा		संचार करना, कर्म करने के लिए	
(स्वर-संध-दीर्घ ,गुण , वृद्धि) समास (तयुरुष) शब्द-भंडार: अनेकार्थकशब्द- (1-15), मुहाबरे-(1-10), लोकोक्तियाँ-(1-10), पर्यायवाची (16-30) रचनकार्यः अजिप्पारिकपत्र, विज्ञापन द्वारा प्रचार के साथ पाठन- श्वमता का विकास। > शुद्ध उच्चारण के साथ पाठन- श्वमता का विकास। > शुद्ध उच्चारण के साथ पाठन- श्वमता का विकास। > श्वद्ध उच्चारण के साथ पाठन- श्वमता का विकास। अतुर्व अतुर्व उच्चारण के साथ पाठन- श्वमता का विकास। अतुर्व उच्चारण के साथ पाठन- श्वमता का विकास। अतुर्व उच्चारण के साथ पाठन- श्वमता का विकास। अतुर्व उच्चारण के साथ पाठन- श्वमता के		प्रेरित करना।	
(स्वर-संधि-दीर्घ ,गुण , वृद्धि) समास (तसुरुष) श्रम्द अच्चारण के साथ पाठन- क्षमता का विकास। श्रम्द (1-10), लोकोविनतर्याँ (1-10), पर्यावाची (16-30) रचनाकारें अनीपचारिकपत्र, विज्ञापन वचारा अभित्रयक्ति । श्रिवज्ञापन वचारा अभित्रयक्ति । श्रम्द अच्चारण के साथ पाठन- क्षमता का विकास। श्रम्द वचारा अभित्रयक्ति । विज्ञापन संबंधित वीडियो दिखाई जाएगी और अभ्यास-कार्य दिया जाएगा। वज्ञापन संबंधित वीडियो दिखाई जाएगी और अभ्यास-कार्य दिया जाएगा। श्रम्द अच्चारण के साथ पाठन- क्षमता का ज्ञान होना श्रम्द अच्चारण के साथ पाठन- माता का विकास। अधिकारी हैं पर (वाद-विवाद) श्रम्द उच्चारण के साथ पाठन- माता का विकास। श्रम्द अच्चारण के साथ पाठन- माता का विकास। श्रम्द संघा नए शब्दों का निर्माण करने में छात्र समर्थ होंगे । श्रद्ध उच्चारण के साथ पाठन- माता का विकास। श्रम्द संघा नए शब्दों के अर्थ समम संघा सकेंग श्रम्द अच्चारण के साथ पाठन- माता का विकास। श्रम्द संघा पाठन- माता का विकास। श्रम्द संघा पाठन- माता का विकास। श्रम्द अच्चारण के साथ पाठन- माता का विकास। श्रम्द अच्चारण के साथ पाठन- माता का विकास। श्रम्द संघा पाठन- माता का विकास। श्रम्द संघा पाठन- माता के विकास पाठन- माता का विकास। श्रम्य संघा संघा वीडियो दिखाई जाएगी और उस पर आधारित प्रश्न पूर्ण जाएंगे समास संबंधित वीडियो दिखाई जाएगी और उस पर आधारित प्रश्न पूर्ण जाएंगे समास संबंधित वीडियो दिखाई जाएगी और उस पर आधारित प्रश्न पूर्ण जाएंगे समास संबंधित वीडियो दिखाई जाएगी और अभ्यास-कार्य प्रश्न पूर्ण जांचा विकास। श्रम्य संवचित वीडियो दिखाई जाएगी और अभ्यास-कार्य विचार विकास। श्रम संवचित वीडियो दिखाई जाएगी और अभ्यास-कार्य विचार	व्याकरण:	संधि,समास द्वारा नए शब्दों का	संधि एवं समास से
समास (तत्पुरुष) अदुध उच्चारण के साथ पाठन- क्षमता का विकास। अन्वेत-शब्दों में बृद्धि एवं उचित प्रयोग। अव्यय-विकास। अ	(स्वर-संधि-दीर्घ ,गुण , वृद्धि)	•	संबंधित वीडियो दिखाई
श्वमता का विकास। श्वस्ट-भंडार: अनेकार्थकशब्द- (1-15), मुहाबरे-(1-10), लोकोक्तित्याँ (1-10), पर्यायवाची (16-30) रचनाकार्य: अनीपचारिकपत्र, विज्ञापन द्वारा अभिन्यकित । अनीपचारिकपत्र, विज्ञापन द्वारा प्रचार के नियमो का ज्ञान होना 2 अपठित-गद्यांश / पद्यांश PT3 SPECIFIC LEARNING OUTCOME साहित्य: गद्य-खंड: पाठ-11 गीरा (कहानी) (प्रश्नोत्तर, अभ्यासकार्य) पाठ-10 चणना (केवल-पाठन) व्याकरण: विश्रोषण, समास (द्विगु,कर्मधारय) श्वस्द-भंडार: अनेकार्थकशब्द-(16-32) मुहाबरे (11-20) लोकोक्तियाँ (11-20) श्वस्ता का विकास। > नवीन-शब्दों में वृद्धि एवं उपित अम्हादां (मं वृद्धि एवं उपित अम्हादां मां वृद्धां सावनाओं के नियमो का ज्ञान होना > अप्राच्या अस्य पाठन-श्व अम्हाद्धां साव विकास। > पशुर्ध उच्चारण के साथ पाठन-श्व अप्रकरण: विश्रोषण, समास (द्विगु,कर्मधारय) > समास द्वारा नए शब्दों का निर्माण करने में छात्र समर्थ होंगे । > शुर्ध उच्चारण के साथ पाठन-श्व श्वसता का विकास। अस्य-संकर्ध के विष्य कहा जाएगा । श्वस्त्र विश्वापीं कठिन शब्दों के अर्थ समझ सकेंग समझ सकेंग	समास (तत्पुरुष)	शुद्ध उच्चारण के साथ पाठन-	जाएगी और उस पर आधारित प्रश्न
अनेकार्थकशुब्द- (1-15), मुहाबरे-(1-10), लोकोक्तित्याँ-(1-10), पर्यायवाची (16-30) रचनाकार्य: अनोपचारिकपत्र, विज्ञापन वचारों, भावनाओं की लेखन-कला द्वारा अभिव्यक्ति । विज्ञापनवनाना । 2 अपठित-गद्यांश / पद्यांश PT3 SPECIFIC LEARNING OUTCOME साहित्य: भावा का विकास। > शुद्ध उच्चारण के साथ पाठन- अन नेमण क्रमता का विकास। > श्युद्ध उच्चारण के साथ पाठन- अन नेमण के नियमो का ज्ञान होना 2 अपठित-गद्यांश / पद्यांश PT3 SPECIFIC LEARNING OUTCOME साहित्य: भावा का विकास। > शुद्ध उच्चारण के साथ पाठन- अन नेमण करने में छात्र समर्थ होंगे । अध्यक्रण: विशेषण, समास (द्विगु,कर्मधारय) > मसास द्वारा नए शब्दों का निर्मण करने में छात्र समर्थ होंगे । अध्यक्रण: विशेषण, समास (द्विगु,कर्मधारय) > विद्यार्थां कठिन शब्दों के अर्थ समझ सकेंग महावरे (11-20) लोकोक्तित्याँ (11-20)	•		पूछें जाएंगे
अनेकार्थकशुब्द- (1-15), मुहाबरे-(1-10), लोकोक्तित्याँ-(1-10), पर्यायवाची (16-30) रचनाकार्य: अनोपचारिकपत्र, विज्ञापन वचारों, भावनाओं की लेखन-कला द्वारा अभिव्यक्ति । विज्ञापनवनाना । 2 अपठित-गद्यांश / पद्यांश PT3 SPECIFIC LEARNING OUTCOME साहित्य: भावा का विकास। > शुद्ध उच्चारण के साथ पाठन- अन नेमण क्रमता का विकास। > श्युद्ध उच्चारण के साथ पाठन- अन नेमण के नियमो का ज्ञान होना 2 अपठित-गद्यांश / पद्यांश PT3 SPECIFIC LEARNING OUTCOME साहित्य: भावा का विकास। > शुद्ध उच्चारण के साथ पाठन- अन नेमण करने में छात्र समर्थ होंगे । अध्यक्रण: विशेषण, समास (द्विगु,कर्मधारय) > मसास द्वारा नए शब्दों का निर्मण करने में छात्र समर्थ होंगे । अध्यक्रण: विशेषण, समास (द्विगु,कर्मधारय) > विद्यार्थां कठिन शब्दों के अर्थ समझ सकेंग महावरे (11-20) लोकोक्तित्याँ (11-20)	शब्द-भंडार:	 नवीन-शब्दों में वृद्धि एवं उचित 	 मुहावरे, लोकोक्तियाँ द्वारा छात्र
मुहाबरे-(1-10), लोकोक्तित्याँ-(1-10), पर्यायवाची (16-30) रचनाकार्य: अनीपचारिकपत्र, विज्ञापन बनाना । 2 अपठित-गद्यांश / पद्यांश PT3 SPECIFIC LEARNING OUTCOME साहित्य: गौरा (कहानी) (प्रश्नोत्तर, अभ्यासकार्य) गौरा (कहानी) (प्रश्नोत्तर, अभ्यासकार्य) पाठ-10 चणाना (केवल-पाठन) व्याकरण: विज्ञेषण, समास (द्विगु,कर्मधारय) शब्द-भंडार: अनेकार्थक्षव्द-(16-32) मुहाबरे (11-20) लोकोक्तित्याँ (11-20)		- ,	`
मुहाबरे-(1-10), लोकोक्तित्याँ-(1-10), पर्यायवाची (16-30) रचनाकार्य: अनीपचारिकपत्र, विज्ञापन बनाना । 2 अपठित-गद्यांश / पद्यांश PT3 SPECIFIC LEARNING OUTCOME साहित्य: गौरा (कहानी) (प्रश्नोत्तर, अभ्यासकार्य) गौरा (कहानी) (प्रश्नोत्तर, अभ्यासकार्य) पाठ-10 चणाना (केवल-पाठन) व्याकरण: विज्ञेषण, समास (द्विगु,कर्मधारय) शब्द-भंडार: अनेकार्थक्षव्द-(16-32) मुहाबरे (11-20) लोकोक्तित्याँ (11-20)	(1-15),	श्रद्ध उच्चारण के साथ पाठन-	
पर्यायवाची (16-30) रचनाकार्य:		क्षमता का विकास।	
स्वनाकार्य: अनीपचारिकपत्र, विज्ञापन संबंधित वीडियो दिखाई अनीपचारिकपत्र, विज्ञापन द्वारा अभिव्यक्ति । > विज्ञापन द्वारा प्रचार के नियमो का ज्ञान होना 2 अपिटत-गद्यांश / पद्यांश PT3 SPECIFIC LEARNING OUTCOME साहित्य: → शुद्ध उच्चारण के साथ पाठन-क्ष нता का विकास। → पशुओं के प्रति संवेदना की भावना जाएगी और अभ्यास-कार्य दिया जाएगा। **** **** **** **** **** ***	लोकोक्तियाँ-(1-10),		
अनौपचारिकपत्र, विज्ञापनवनाना । े विज्ञापन द्वारा प्रचार के नियमो का ज्ञान होना 2 अपिठत-गद्यांश / पद्यांश PT3 SPECIFIC LEARNING OUTCOME HIिडिस्य: गद्य-खंड: पाठ-11 गौरा (कहानी) (प्रश्नोत्तर, अभ्यासकार्य) भाम द्वारा विकास। अधिकारी है'पर (वाद-विवाद) अधिकारी है'पर (वाद-विवाद) अधिकारी है'पर (वाद-विवाद) अधिकारी है पर (वाद-विवाद)	पर्यायवाची (16-30)		
क्रिज्ञापनवनाना	रचनाकार्य:	छात्र अपने विचारों, भावनाओं की	 विज्ञापन संबंधित वीडियो दिखाई
2 अपठित-गर्यांश / पद्यांश PT3 SPECIFIC LEARNING OUTCOME ***RIBRAL: गद्य-खंड: पाठ-11 गौरा (कहानी) (प्रश्नोत्तर, अभ्यासकार्य) पाठ-10 चणना (केवल-पाठन) विशेषण, समास (द्विगु,कर्मधारय) शब्द-भंडार: अनेकार्थकशब्द-(16-32) मुहावरे (11-20) लोकोकितयाँ (11-20) **PECIFIC LEARNING OUTCOME ***PECIFIC LEARNING OUTCOME ***PECIFIC LEARNING OUTCOME ***PECIFIC LEARNING OUTCOME ***PUT पाठ% ***PUT वास्तव में माता कहलाने की अधिकारी हैं 'पर (वाद-विवाद) > शब्दा संवेदना की भावना जागरूक होगी । ***PUT पाठ-10 चणना (केवल-पाठन) जागरूक होगी । ***PUT पाठ% ***PUT पाठ वास्तव में माता कहलाने की अधिकारी हैं 'पर (वाद-विवाद) > शब्दा संवेदना की भावना जागरूक होगी । ***PUT पाठ वास्तव में माता कहलाने की अधिकारी हैं 'पर (वाद-विवाद) > शब्दा निर्माण के गुण-अवगुण पर विचार -विमर्श के लिए कहा जाएगा । ***PUT पाठ वास्तव में माता कहलाने की अधिकारी हैं 'पर (वाद-विवाद) > शब्दा निर्माण के गुण-अवगुण पर विचार -विमर्श के लिए कहा जाएगा । ***PUT पाठ वास्तव में माता कहलाने की अधिकारी हैं 'पर (वाद-विवाद) > शब्दा निर्माण के गुण-अवगुण पर विचार -विमर्श के लिए कहा जाएगा । ***PUT पाठ वास्तव में माता कहलाने की अधिकारी हैं 'पर (वाद-विवाद) > शब्दा को गाय के गुण-अवगुण पर विचार -विमर्श के लिए कहा जाएगा । ***PUT पाठ वास्तव में माता कहलाने की अधिकारी हैं 'पर (वाद-विवाद) > शब्दा को गाय के गुण-अवगुण पर विचार -विवाद) > शब्दा को गाय के गुण-अवगुण पर विचार -विमर्श के लिए कहा जाएगा । ***PUT पाठ वास्तव में माता कहलाने की अधिकारी हैं 'पर (वाद-विवाद) > शब्दा को गाय के गुण-अवगुण पर विचार -विमर्श के लिए कहा जाएगा । ***PUT पाठ वास्तव में माता कहलाने की अधिकारी हैं 'पर (वाद-विवाद) > शब्दा को गाय के गुण-अवगुण पर विचार -विवाद) > शब्दा को गाय के गुण-अवगुण पर विचार -विवाद) > शब्दा को गाय के गुण-अवगुण पर विचार -विवाद) > शब्दा को गाय के गुण-अवगुण पर विचार -विवाद) > शब्दा को गाय के गुण-अवगुण पर विचार -विवाद) > शब्दा को गाय के गुण-अवगुण पर विचार -विवाद) > शब्दा को गाय को गुण-अवगुण पर विचार -विवाद) > शब्दा को गाय को गुण-अवगुण पर विचार -विवाद) > शब्दा को गाय के गुण-अवगुण पर विचार -विवाद) > शब्दा को गाय को गुण-अवगुण पर विचार -विवाद) > शब्दा को गाय को गुण-अवगुण पर विचार -विवाद) > शब्दा	अनौपचारिकपत्र,	लेखन-कला द्वारा अभिव्यक्ति ।	जाएगी और अभ्यास-कार्य दिया
2 अपठित-गद्यांश / पद्यांश PT3 SPECIFIC LEARNING OUTCOME ### साहित्य: गद्य-खंड: पाठ-11 गौरा (कहानी) (प्रश्नोत्तर, अभ्यासकार्य) पाठ-10 चणना (केवल-पाठन) विशेषण, समास (द्विगु,कर्मधारय) शब्द-भंडार: अनेकार्थकशब्द-(16-32) मृहावरे (11-20) लोकोकित्तयाँ (11-20) **PECIFIC LEARNING OUTCOME **PRECIFIC LEARNING OUTCOME **PRICIPATION ACTIVITY **Private and the under-was planted as a purple of the underly of the underly outcomes and underly	विज्ञापनबनाना ।	विज्ञापन द्वारा प्रचार के नियमो	जाएगा।
PT3 SPECIFIC LEARNING OUTCOME ACTIVITY साहित्य: > शुद्ध उच्चारण के साथ पाठन-क्ष मता का विकास। > 'गाय वास्तव में माता कहलाने की अधिकारी है' पर (वाद-विवाद) गौरा (कहानी) (प्रश्नोत्तर, अभ्यासकार्य) > पशुओं के प्रति संवेदना की भावना जागरूक होगी । > छात्रों को गाय के गुण-अवगुण पर विचार -विमर्श के लिए कहा जाएगा । व्याकरण: > समास द्वारा नए शब्दों का निर्माण करने में छात्र समर्थ होंगे । > शुद्ध उच्चारण के साथ पाठन- भ्रमता का विकास। > शुद्ध उच्चारण के साथ पाठन- भ्रमता का विकास। शब्द-भंडार: > विद्यार्थी किठन शब्दों के अर्थ समझ सकेंग अनेकार्थकशब्द-(16-32) समझ सकेंग महावरे (11-20) समझ सकेंग		का ज्ञान होना	
साहित्य:	2 अपठित-गद्यांश / पद्यांश		
साहित्य:	PT3	SPECIFIC LEARNING	ACTIVITY
गद्य-खंड: पाठ-11 गौरा (कहानी) (प्रश्नोत्तर, अभ्यासकार्य) पाठ-10 चणना (केवल-पाठन) मता का विकास। > पशुओं के प्रति संवेदना की भावना जागरूक होगी । विचार -विमर्श के लिए कहा जाएगा । विशेषण, समास (द्विगु,कर्मधारय) > समास द्वारा नए शब्दों का निर्माण करने में छात्र समर्थ होंगे । > शुद्ध उच्चारण के साथ पाठन- श्वमता का विकास। शब्द-भंडार: अधिकारी है'पर (वाद-विवाद) > छात्रों को गाय के गुण-अवगुण पर विचार -विमर्श के लिए कहा जाएगा । *** समास से संबंधित वीडियो दिखाई जाएगी और उस पर आधारित प्रश्न पूछें जाएंगे शक्द-भंडार: अनेकार्थकशब्द-(16-32) समझ सर्केंग पुड़ावरे (11-20) लोकोक्तियाँ (11-20)			
गौरा (कहानी) (प्रश्नोत्तर, अभ्यासकार्य) पाठ-10 चणना (केवल-पाठन) □ व्याकरण: □ विशेषण, समास (द्विगु,कर्मधारय) □ शुद्ध उच्चारण के साथ पाठन- अमता का विकास। □ शब्द-भंडार: अनेकार्थकशब्द-(16-32) मुहावरे (11-20) लोकोक्तियाँ (11-20) □ एगुओं के प्रति संवेदना की भावना जागरूक होगी । □ श्राव्या नए शब्दों का निर्माण करने में छात्र समर्थ होंगे । □ शुद्ध उच्चारण के साथ पाठन- अमता का विकास। □ विद्यार्थी कठिन शब्दों के अर्थ समझ सकेंग	साहित्य:	🗲 शुद्ध उच्चारण के साथ पाठन-क्ष	'गाय वास्तव में माता कहलाने की
पाठ-10 चणना (केवल-पाठन) जगरूक होगी । वचार -विमर्श के लिए कहा जाएगा । रयाकरण: विशेषण, समास (द्विगु,कर्मधारय) शब्द उच्चारण के साथ पाठन- क्षमता का विकास। शब्द-भंडार: अनेकार्थकशब्द-(16-32) मुहावरे (11-20) लोकोक्तितयाँ (11-20)	गद्य-खंड: पाठ-11	मता का विकास।	अधिकारी है'पर (वाद-विवाद)
व्याकरण: > समास द्वारा नए शब्दों का निर्माण करने में छात्र समर्थ होंगे । > समास से संबंधित वीडियो दिखाई जाएगी और उस पर आधारित प्रश्न पूछें जाएंगे और उस पर आधारित प्रश्न पूछें जाएंगे शब्द-भंडार: > विद्यार्थी किठन शब्दों के अर्थ समझ सकेंग मुहावरे (11-20) समझ सकेंग	गौरा (कहानी) (प्रश्नोत्तर, अभ्यासकार्य)	 पशुओं के प्रति संवेदना की भावना 	छात्रों को गाय के गुण-अवगुण पर
विशेषण, समास (द्विगु,कर्मधारय) करने में छात्र समर्थ होंगे । जाएगी और उस पर आधारित प्रश्न पूछें जाएंगे भ्राद्ध उच्चारण के साथ पाठन- क्षमता का विकास। पूछें जाएंगे शब्द-भंडार: > विद्यार्थी किठन शब्दों के अर्थ समझ सकेंग मुहावरे (11-20) समझ सकेंग लोकोकितयाँ (11-20) समझ सकेंग	पाठ-10 चणना (केवल-पाठन)	जागरूक होगी ।	विचार -विमर्श के लिए कहा जाएगा ।
 भ्राद्ध उच्चारण के साथ पाठन- पूछें जाएंगे क्षमता का विकास। भ्राब्द-भंडार: विद्यार्थी किठन शब्दों के अर्थ समझ सकेंग मुहावरे (11-20) लोकोक्तियाँ (11-20) 	व्याकरण:	 समास द्वारा नए शब्दों का निर्माण 	 समास से संबंधित वीडियो दिखाई
भ्रमता का विकास। भ्रब्द-भंडार: अनेकार्थकशब्द-(16-32) महावरे (11-20) लोकोक्तियाँ (11-20)	विशेषण, समास (द्विगु,कर्मधारय)	करने में छात्र समर्थ होंगे ।	जाएगी और उस पर आधारित प्रश्न
शब्द-भंडार:		शुद्ध उच्चारण के साथ पाठन-	पूछें जाएंगे
अनेकार्थकशब्द-(16-32) समझ सर्केंग मुहावरे (11-20) लोकोक्तियाँ (11-20)		क्षमता का विकास।	
मुहावरे (11-20) लोकोक्तियाँ (11-20)	शब्द-भं डार:	विद्यार्थी किठन शब्दों के अर्थ	
लोकोक्तियाँ (11-20)	अनेकार्थकशब्द-(16-32)	समझ सर्केंग	
	मुहावरे (11-20)		
रचनाकार्य: ➤ विभिन्न विषयों पर लेखन का	लोकोक्तियाँ (11-20)		
रचनाकार्य: > विभिन्न विषयों पर लेखन का			
	रचनाकार्य:	विभिन्न विषयों पर लेखन का	
अनुच्छेद लेखन, चित्र-वर्णन अभ्यास ।	अनुच्छेद लेखन, चित्र-वर्णन	अभ्यास ।	
2 अपठित-गढयांश / पढयांश	2 अपठित-गद्यांश / पद्यांश		

TERM 1	SPECIFIC LEARNING OUTCOME	ACTIVITY	
पद्य (काव्य-खंड):	> शुद्ध उच्चारण के साथ पाठन-क्ष	पात्र-अभिनय (पाठ-आधारित)	
· `	मता का विकास।	 धात्र-आमनय (पाठ-आवारित) छात्र हाव-भाव के साथ कविता 	
पाठ-1 प्रियतम (कविता)			
गद्य-खंड	 विद्यार्थी कठिन शब्दों के अर्थ 	प्रस्तुत	
पाठ-2 अस्थिदान,	समझ सर्केंगे ।	करने में सक्षम होंगे।	
पाठ-11 गौरा	 छात्र पात्रों के हाव-भावों को 	वीर-रस का आस्वादन कराते हुए	
Complete Grammar,	समझकर (पात्रों) का चरित्र-चित्रण	स्वतंत्रता सैनानियों के बारे में	
Vocabulary and Writing	करने में सक्षम होंगे , पाठ की	जानकारी देना ।	
Syllabus of PT1, PT2, PT3	रूप-रेखा को प्रस्तुत कर सकेंगे ।		
	कविता का आलोचनात्मक अध्ययन।		
PT4	SPECIFIC LEARNING	ACTIVITY	
	OUTCOME		
साहित्य:	शुद्ध उच्चारण के साथ पाठन-क्ष	'कहानी-लेखन'/ विज्ञापन	
गद्यखंड: पाठ-१७ अपराजिता	मता का विकास।	≻ पाठ-आधारित	
(कहानी) (प्रश्नोत्तर, अभ्यासकार्य)	विद्यार्थी किठन शब्दों के अर्थ	कहानी के माध्यम	
पाठ-१५	समझ सर्केंगे ।	से जीवन की कठिनाइयों का सामना	
स्वच्छ-भारत अभियान	छात्र पात्रों के हाव-भावों को	करने की प्रेरणा देना ।	
(केवल-पाठन)	समझकर (पात्रों) का चरित्र-चित्रण		
	करने में सक्षम होंगे , पाठ की		
	रूप-रेखा को प्रस्तुत कर सर्केंगे।		
व्याकरण:	संधि,उपसर्ग द्वारा नए शब्दों का	 संधि से संबंधित वीडियो दिखाई 	
संधि: (यण, अयादि)	निर्माण करने में छात्र समर्थ होंगे ।	जाएगी और उस पर आधारित प्रश्न	
उपसर्ग	शुद्ध उच्चारण के साथ पाठन-	पूछें जाएंगे	
	क्षमता का विकास।		
शब्द-भंडार:	नवीन-शब्दों में वृद्धि एवं उचित		
वाक्यांशों के लिए एक शब्द	प्रयोग।		
(31-60)	शुद्ध उच्चारण के साथ पाठन-		
विलोमशब्द (31-60),	क्षमता का विकास।		
पर्यायवाची (31-45),			
रचनाकार्य:	छात्र अपने विचारों, भावनाओं की	विज्ञापन संबंधित वीडियो दिखाई जाएगी	
अनुच्छेद, विज्ञापन	लेखन-कला द्वारा अभिव्यक्ति ।	और अभ्यास-कार्य दिया जाएगा।	
	 विज्ञापन द्वारा प्रचार के नियमो का 	·	
	ज्ञान होना		
2 अपठित-गद्यांश/पद्यांश			
PT5	SPECIFIC LEARNING OUTCOME	ACTIVITY	
साहित्य:	शुद्ध उच्चारण के साथ पाठन-क्ष	 परीक्षा में कम अंक पाने से निराश हुए 	
पद्य-खंड:	मता का विकास।	मित्र का हौंसला बढाते हुए पत्र	
। । पाठ-13	 विद्यार्थी किठन शब्दों के अर्थ 	ु ' लिखिए ।	
कोशिश करने वालों की हार (कविता)	समझ सर्केंगे ।	,	
(सार, प्रश्नोत्तर, अभ्यासकार्य)	Street Street		
(राहर, अर्गावर, अन्यासकाय)			

गद्यखंड: पाठ-8	🗲 कविता का आलोचनात्मक अध्ययन	 कविता द्वारा अपने उद्देश्यों के प्रति
(नौकर) केवलपाठन	l l	निरंतर हिम्मत ना हारने की प्रेरणा
		देना ।
व्याकरण:	नवीन-शब्दों में वृद्धि एवं उचित	
वाक्य (अर्थ / रचना के आधार पर)	विराम-चिह्नों का प्रयोग।	
विरामचिह्न	श्रद्ध उच्चारण के साथ पाठन-	
, ,	क्षमता का विकास।	
शब्द-भंडार:	 नवीन-शब्दों में वृद्धि एवं उचित 	मुहावरे, लोकोक्तियाँ द्वारा छात्र वाक्य-
मुहावरे- (21-30),	प्रयोग।	निर्माण कर सर्केंगे ।
लोकोक्तियाँ -(21-30)	शुद्ध उच्चारण के साथ पाठन-	
पर्यायवाची-(46-60)	क्षमता का विकास।	
रचनाकार्य:	 विभिन्न विषयों पर लेखन का 	
अनौपचारिकपत्र	अभ्यास ।	
संवाद-लेखन		
2 अपठित-गद्यांश / पद्यांश		
PT6	SPECIFIC LEARNING	ACTIVITY
	OUTCOME	
साहित्य:	शुद्ध उच्चारण के साथ पाठन-क्ष	नारा-लेखन
गद्य-खंड:	मता का विकास।	(स्लोगन)
पाठ-14 अनोखी मदद (नैतिक -कथा)	विद्यार्थी कठिन शब्दों के अर्थ	
(प्रश्नोत्तर, अभ्यासकार्य)	समझ सर्केंगे ।	
पाठ-12 झूठ बराबर तप नहीं	छात्र पात्रों के हाव-भावों को	
(केवल-पाठन)	समझकर (पात्रों) का चरित्र-चित्रण	
	करने में सक्षम होंगे , पाठ की रूप-	
	रेखा को प्रस्तुत कर सर्केंगे।	
व्याकरण:	> नवीन-शब्दों में वृद्धि ।	
प्रत्यय	🗲 शुद्ध उच्चारण के साथ पाठन-	
क्रिया-विशेषण	क्षमता का विकास।	
शब्द-भंडार:	> नवीन-शब्दों में वृद्धि एवं उचित	मुहावरे, लोकोक्तियाँ द्वारा छात्र वाक्य-
अनेकार्थकशब्द-(5670) मुहावरे-	प्रयोग।	निर्माण कर सर्केंगे ।
(31-50) लोकोक्तियाँ-(31-50)	🕨 शुद्ध उच्चारण के साथ पाठन-	
	क्षमता का विकास।	
रचनाकार्य:	विभिन्न विषयों पर लेखन का	
पत्र: औपचारिकऔर अनौपचारिक,	अभ्यास।	
चित्र-वर्णन		
2 अपठित-गद्यांश / पद्यांश		
TERM 2	SPECIFIC LEARNING	ACTIVITY
	OUTCOME	

साहित्य: गद्य-खंड:	🕨 शुद्ध उच्चारण के साथ पाठन-क्ष	पौराणिक कथाओं पर 'परिचर्चा'
पाठ-18 ठाकुर का कुआँ (कहानी	मता का विकास।	
(प्रश्नोत्तर, अभ्यासकार्य)	 विद्यार्थी कठिन शब्दों के अर्थ 	
Note:	समझ सर्केंगे ।	
Syllabus to be included	छात्र पात्रों के हाव-भावों को	
in Term 2 of Term 1	समझकर (पात्रों) का चरित्र-चित्रण	
(30%): स्वर-संधि, समास (अन्ययी	करने में सक्षम होंगे, पाठ की रूप-	
भाव, कर्मधारय)	रेखा को प्रस्तुत कर सर्केंगे।	
And		
Complete Syllabus of		
PT4, PT5, PT6 & (ਧਾਠ-18		
ठाकुर का कुआँ)		
Hindi Dictation	will be conducted on P	T2. PT3. PT5. PT6

GENERAL LEARNING OUTCOMES

TEXTUAL COMPREHENSION

Students will be able to:

- > Read and understand text and answer direct, inferential and imaginative questions.
- > Collate different parts of the text and be able to summarize them into coherent statements.
- ➤ Delineate character(s) from actions/ speech.
- Assess the theme and style of the story.
- Do critical analysis of poems.
- > Read, understand and appreciate poetry.

GRAMMAR

Students will be able to:

- > Demonstrate an understanding of grammatical structures in conversations and discussions.
- > Practice their grammar skills in writing sentences, answers and short paragraphs.

VOCABULARY

Students will be able to:

> Understand the meanings and usage of new vocabulary words along with their antonyms and synonyms.

UNSEEN PASSAGES

Students will be able to:

- Actively think about what is happening in a text while reading it and understand it.
- Read with a question in mind, which requires students to skim and scan during reading.

- > Understand that there are different types of questions, and be able to categorise them.
- Answer questions based on Higher Order Thinking Skills by connecting ideas and using background knowledge.

WRITING

Students will be able to:

- > Express thoughts, ideas, facts fluently.
- > Divide thoughts and ideas into paragraphs.
- > Write about events in sequential order.
- > Use appropriate vocabulary.
- > Write grammatically correct sentences.
- > Follow the format of various writing activities.

PUNJABI

GENERAL AIMS AND OBJECTIVES

Aims:-

The overall aims and objectives of the course are:

- (i) to enable the learner to communicate effectively and appropriately in real life situations.
- (ii) to use punjabi effectively for study purpose across the curriculum.
- (iii) to develop interest in and appreciation of Literature.
- (iv) to develop and integrate the use of the four skills i.e. listening, speaking, reading, writing.
- (v) to revise and reinforce structure already learnt.
- (vi) to develop thinking skills to enable children to analyse, process and make sense of information.

Objective:-

LISTENING SKILLS

- (i) understand meaning of words, phrases and sentences in context.
- (ii) understand statements, questions, instructions, and commands.
- (iii) follow simple narratives and description.
- (iv) grasp the substance and central idea of what is heard.
- (v) listen and understand audios.
- (vi) maintain his/her listening attention for a reasonable length of time.

SPEAKING SKILLS

- (i) pronounce words correctly and intelligibly.
- (ii) use appropriate word stress, sentence stress and elementary intonation patterns.
- (iii) speak intelligibly while making statements, asking questions, giving instructions and commands, reporting events.
- (iv) put ideas in proper sequence.
- (v) narrate simple experiences and series of events to convey its essence and intention.
- (vi) describe accurately what he/she observes and experiences.
- (vii) converse in familiar social situations.

READING SKILLS

- (i) understand the total content and underlying meaning in the context.
- (ii) follow sequence of ideas, facts etc.
- (iii) identify and understand phrase or sentence groups.
- (iv) draw inferences.
- (v) predict outcome.
- (vi) grasp meaning of words and sentences.
- (vii) acquire the ability to use a suitable dictionary.
- (viii) understand labels, simple notices and written instructions.
- (ix) form a habit of reading for pleasure and for information.
- (x) develop correct reading habits, silently, extensively and intensively.
- (xi) comment on the passages read.

WRITING SKILLS

- (i) master the Mechanics of writing; the use of correct punctuation marks and capital letters.
- (ii) spell words correctly.
- (iii) write neatly and legibly with reasonable speed.
- (iv) use appropriate vocabulary.
- (v) use correct grammatical items.
- (vi) write coherently in more than one paragraph.
- (vii) complete semi controlled compositions like stories, events, processes etc accurately and fluently
- (viii) write paragraphs, letters, Dialouges, stories etc
- (ix) write paragraphs, letters, Dialouges, stories etc

ATTITUDINAL CHANGE

Through the course, the student should be able to - imbibe ethical, moral, national and cultural values through various forms of literature.

ਪੰਜਾਬੀ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ: ਗਿਆਨ ਰਿਸ਼ਮਾਂ (ਭਾਗ-8)

ਵਿਆਕਰਨ ਪੁਸਤਕ: ਪਰਮਵੀਰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਵਿਆਕਰਨ (ਭਾਗ-8)

	PT1, 2, 3, 4, 5, 6 (30 Marks) (VI-VIII)			Term (80) VI-VIII
Unseen Comprehension	3 ques.(MCQs) 1 mark each 2 ques. of 2 marks each			2 ques. (9 + 6 = 15 marks)
Grammar	4 ques. (MCQs)	1 mark each		15 marks
Vocabulary	4 ques. (MCQs) 1 mark each			7 marks
Spelling & Punctuation	4 ques. (MCQs) ½ marks each			-
Textual Comprehension	VI 3 ques. 1 mark each (MCQs) (Self Study)	VII 3 ques. 1 mark each (MCQs) (Self Study)	VIII 3 ques. 1 mark each (MCQs) (Self Study)	25 marks

	2 ques. of 1 mark each 1 que. of 3 marks	2 ques. of 1 mark each 1 que. of 3 marks	2 ques. of 1 mark each 1 que. of 3 marks	
Writing	1 ques. of 5 ma	rks		18 marks

Writing	ques. of 5 marks	18 marks
PT1	Learning Outcome	Activities
ਸਾਹਿਤ: ਪਾਠ-3 ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਮਨੁੱਖ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ (ਸਵਾਲ- ਜਵਾਬ) (ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ) ਪਾਠ- 2 ਤਿੰਨ ਸੁਆਲ (ਕਹਾਣੀ) (ਸਵੈ- ਅਧਿਐਨ ਲਈ) ਵਿਆਕਰਨ: ਸੰਬੰਧਕ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਭੇਦ (ਪੰਨਾ 58-60) ਪਾਠ-5 ਲਿੰਗ ਬਦਲੋਂ (ਪੰਨਾ 23-27) ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਵਾਕਾਂ ਦੀ ਲਿੰਗ ਬਦਲੀ ਪਾਠ-28 ਮੁਹਾਵਰੇ (1-10) (ਪੰਨਾ- 146)	ਸੰਬੰਧਕ,ਸੰਬੰਧਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ, ਸੰਬੰਧਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਣਾ, ਲਿੰਗ ਭੇਦ ਬਾਰੇ ਸਮਝਣਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸਰਮਾਇਆ ਮੁਹਾਵਰੇ ਦਾ ਅਰਥ ਸਮਝ ਕੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ	ਪਾਠ ਦੀ ਸਮਝ, ਸੂਝ ਵਿਕਾਸ,ਪਾਠ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਸੋਚੋ, ਵਿਚਾਰੋ ਤੇ ਲਿਖੋ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ।ਰਚਨਾਤਮਕ ਲੇਖਣ ਸੰਬੰਧਕ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਾਕ ਲਿਖ ਕੇ ਭੇਦਾਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਨਾ। ਆਪਸੀ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿੱਚ ਮੁਹਾਵਰੇ ਵਰਤ ਕੇ ਭਾਸ਼ਾ ਸੰਬੰਧੀ ਸੂਝ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ।
ਸ਼ਬਦ ਭੰਡਾਰ:	ਔਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਸਮਝਣਾ ਤੇ ਨਵੇਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਬਾਰੇ	ਨਵੇਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਪਾਠ ਅਧਾਰਿਤ
ਸ਼ਬਦ ਅਰਥ ਲਿਖਣ ਕੌਸ਼ਲ: ਲੇਖ-ਰਚਨਾ	ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ। ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਤਰਤੀਬ ਦੇਣਾ ਸਿੱਖਣਾ।ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਲਿਖਣੇ ਸਿੱਖਣਾ।	ਬੋਧ। ਵਿਸ਼ੇ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਕੇ ਆਰੰਭ,ਮੱਧ ਤੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਸੁਚੱਜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਿਖਤ ਰਚਨਾ ਕਰਨਾ।
PT2	Learning Outcome	Activities
ਸਾਹਿਤ: ਪਾਠ-16 ਭਾਖੜੇ ਤੋਂ ਆਉਂਦੀ ਮੁਟਿਆਰ ਨੱਚਦੀ ਕਵਿਤਾ (ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ) ਪਾਠ-4 ਹਰਿਆਵਲ ਦੇ ਬੀਜ (ਕਹਾਣੀ) (ਸਵੈ-ਅਧਿਐਨ ਲਈ)	ਆਧੁਨਿਕ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਸਮਝ, ਸੂਝ, ਵਿਕਾਸ। ਭਾ ਖੜਾ ਡੈਮ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਾ, ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਬਾਰੇ ਸਮਝਣਾ।	ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਸਮਝ,ਸੂਝ ਵਿਕਾਸ,ਪਾਠ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਸੋਚੋ,ਵਿਚਾਰੋ ਤੇ ਲਿਖੋ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ। ਕਾਵਿ ਸਤਰਾਂ ਦੀ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਂਖਿਆ ਕਰਨਾ।
ਵਿਆਕਰਨ: ਵਿਸਮਕ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਭੇਦ (ਪੰਨਾ 63) ਪਾਠ-20 ਸ਼ਬਦ ਰੂਪਾਂਤਰਨ ਨਾਂਵ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ (ਪੰਨਾ 87-88)	ਵਿਸਮਕ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਵਿਸਮਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਣਾ, ਨਾਂਵ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਸ਼ਬਦਾਂ ਬਾਰੇ ਸਮਝਣਾ, ਵਿਸਮਕ ਦੀ ਹਰੇਕ ਕਿਸਮ ਦਾ ਅਰਥ ਸਮਝ ਕੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਣਾ।	ਵਿਸਮਕ ਦੀ ਹਰ ਕਿਸਮ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਾਕ ਲਿਖ ਕੇ ਭੇਦਾਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਨਾ। ਆਪਸੀ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿੱਚ ਵਿਸਮਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਨਾ।ਨਾਂਵ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਲਿਖਤ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨਾ।
ਸ਼ਬਦ ਭੰਡਾਰ: ਸ਼ਬਦ ਅਰਥ	ਔਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਸਮਝਣਾ ਤੇ ਨਵੇਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ।	ਨਵੇਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਪਾਠ ਅਧਾਰਿਤ ਬੋਧ।
ਲਿਖਣ ਕੌਸ਼ਲ: ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਰਚਨਾ (ਪੰਨਾ-226)		ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਪੱਤਰ ਲੇਖਨ ਕਰਨਾ।
PT3 ਸਾਹਿਤ: ਪਾਠ-10 ਆਖਰੀ ਪੈਂਡੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ (ਕਹਾਣੀ) (ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ) ਪਾ	Learning Outcome ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਦੂਜੇ ਗੁਰੂ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ। ਸਾਹਿਤਕ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਸਮਝ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ।	Activities ਪਾਠ ਦੀ ਸਮਝ,ਸੂਝ ਵਿਕਾਸ,ਪਾਠ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਸੋਚੋ,ਵਿਚਾਰੋ ਤੇ ਲਿਖੋ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ

ਠ-7 ਇੱਕ ਕੁੜੀ ਮਲਾਲਾ (ਕਹਾਣੀ) (ਸਵੈ-ਅਧਿਐਨ ਲਈ)		ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ।ਰਚਨਾਤਮਕ ਲੇਖਣ
ਵਿਆਕਰਨ: ਵਾਚ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਭੇਦ (ਪੰਨਾ47–48) ਬਹੁਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ (1–20) (ਪੰਨਾ–105) ਪਾਠ–28 ਮੁਹਾਵਰੇ (11–20) (ਪੰਨਾ– 146)	ਵਿਆਕਰਨ ਵਿਸ਼ੇ ਵਾਚ ਬਾਰੇ ਸਮਝਣਾ, ਕਰਤਰੀ ਤੇ ਕਰਮਣੀ ਵਾਚ ਦਾ ਗਿਆਨ, ਵਾਚ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਣਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸਰਮਾਇਆ ਮੁਹਾਵਰੇ ਦਾ ਅਰਥ ਸਮਝ ਕੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਣਾ। ਸੰਖੇਪ ਰਚਨਾ ਲਈ ਨਵੇਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ।	ਵਾਚ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਨੂੰ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਮਝਣਾ ਤੇ ਲਿਖਣਾ। ਆਪਸੀ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿੱਚ ਮੁਹਾਵਰੇ ਵਰਤ ਕੇ ਭਾਸ਼ਾ ਸੰਬੰਧੀ ਸੂਝ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ।ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਸੰਖੇਪ ਰਚਨਾ ਕਰਨਾ।
ਸ਼ਬਦ ਭੰਡਾਰ: ਸ਼ਬਦ ਅਰਥ	ਔਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਸਮਝਣਾ ਤੇ ਨਵੇਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ।	ਨਵੇਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਪਾਠ ਅਧਾਰਿਤ ਬੋਧ।
ਲਿਖਣ ਕੌਸ਼ਲ: ਇਸਤਿਹਾਰ ਰਚਨਾ	ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਤਰਤੀਬ ਦੇਣਾ ਸਿੱਖਣਾ।ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਲਿਖਣੇ ਸਿੱਖਣਾ।	ਵਿਸ਼ੇ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਕੇ ਆਰੰਭ,ਮੱਧ ਤੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਸੁਚੱਜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਿਖਤ ਰਚਨਾ ਕਰਨਾ।

ਵਿਆਕਰਨ – ਕਿਰਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਭੇਦ। (ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ)

Complete Syllabus of PT1, PT2, PT3 and ਕਿਰਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਭੇਦ। (ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ) Activities to be done:

- 1. ਮਨਭਾਉਂਦੀ ਕਵਿਤਾ ਸੁਣਾਓ।
- 2. ਚੱਕੀ, ਚਰਖਾ, ਚਾਟੀ, ਮਧਾਣੀ, ਚੁੱਲਾ, ਪੱਖੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰਸੇ ਦੀ ਪਛਾਣ ਹਨ।ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਿਖੋ।

PT4	Learning Outcome	Activities
ਸਾਹਿਤ: ਪਾਠ–ਪੁਸਤਕ ਗਿਆਨ ਰਿਸ਼ਮਾਂ (ਭਾਗ–8) ਪਾਠ–17 ਬਲਰਾਜ ਸਾਹਨੀ (ਜੀਵਨੀ) ਪਾਠ–11 ਮੁੜਦੇ ਹੋਏ ਕਦਮ (ਕਹਾਣੀ) (ਸਵੈ– ਅਧਿਐਨ ਲਈ)	ਮਹਾਨ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਤੇ ਅਦਾਕਾਰ ਬਲਰਾਜ ਸਾਹਨੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ, ਉਸ ਦੇ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨਾ। ਸਾ ਹਤਕ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਸਮਝ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ।	ਪਾਠ ਦੀ ਸਮਝ, ਸੂਝ ਵਿਕਾਸ, ਪਾਠ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਸੋਚੋ, ਵਿਚਾਰੋ ਤੇ ਲਿਖੋ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ।ਰਚਨਾਤਮਕ ਲੇਖਣ
ਵਿਆਕਰਨ: ਕਾਰਕ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਭੇਦ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ (49–53) ਸਮਾਨਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ1–20(ਪੰਨਾ– 92) ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦ (ਪੰਨਾ 90)	ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਕਾਰਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ,ਕਾਰਕ ਦੇ ਭੇਦਾਂ ਬਾਰੇ ਸਿੱਖਣਾ, ਸਮਾਨਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਬੋਧ, ਵਿਰੋਧੀ ਸਬਦਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਤੇ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ।	ਕਾਰਕ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਾਕ ਲਿਖ ਕੇ ਭੇਦਾਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਨਾ। ਆਪਸੀ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ ਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਲਿਖਤ ਤੇ ਮੌਖਿਕ ਵਾਕ ਰਚਨਾ ਕਰਨਾ।
ਸ਼ਬਦ ਭੰਡਾਰ: ਸ਼ਬਦ ਅਰਥ	ਔਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਸਮਝਣਾ ਤੇ ਨਵੇਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ।	ਨਵੇਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਪਾਠ ਅਧਾਰਿਤ ਬੋਧ।
ਲਿਖਣ ਕੌਸ਼ਲ: ਅਭਿਆਸੀ ਕਹਾਣੀਆਂ (ਪੰਨਾ 244–248)	ਸਿੱਖਿਅਕ ਕਹਾਣੀ ਲਿਖਣਾ ਸਿੱਖਣਾ। ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਲਿਖਣਾ ਤੇ ਤਰਤੀਬ ਦੇਣਾ ਸਿੱਖਣਾ।ਭਾਸ਼ਾ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਤੇ ਗਿਆਨ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ।ਮਨੋਰੰਜਕ ਤੇ ਰੌਚਕ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਕਰਨਾ।	ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਕਹਾਣੀ ਲਿਖਣਾ।
PT5	Learning Outcome	Activities

<u> </u>	I _ C	
ਸਾਹਿਤ: ਪਾਠ–13 ਅੰਮੜੀ ਦਾ ਵਿਹੜਾ	ਕਵਿਤਾ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਤੇ ਗਿਆਨ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ। ਮਨੁੱਖੀ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਤੇ ਸੁਹਜ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ	ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਸਮਝ, ਸੂਝ ਵਿਕਾਸ, ਪਾਠ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ
(ਕਵਿਤਾ) (ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ)	ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ।ਲੈਆਤਮਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਾਵਿ ਰਚਨਾ	ਉੱਤਰ ਸੋਚੋ, ਵਿਚਾਰੋ ਤੇ ਲਿਖੋ,
ਪਾਠ–15 ਕਦੇ ਨਾ ਬੁਝਣ ਵਾਲਾ	ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਣਾ ਤੇ ਸਮਝਣਾ।	ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ
ਦੀਵਾ (ਕਹਾਣੀ) (ਸਵੈ-		ਕਰਨਾ। ਰਚਨਾਤਮਕ ਲੇਖਣ
ਅਧਿਐਨ ਲਈ)		
ਵਿਆਕਰਨ:	ਯੋਜਕ, ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਯੋਜਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ,ਵਾਕ	ਯੋਜਕ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਾਕ ਲਿਖ ਕੇ
ਯੋਜਕ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਭੇਦ	ਵਿੱਚ ਯੋਜਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਣਾ,	ਭੇਦਾਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਨਾ।
ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ (ਪੰਨਾ 61)	ਬਹੁਅਰਥਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ,ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ	ਆਪਸੀ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿੱਚ ਮੁਹਾਵਰੇ
ਪਾਠ-10 ਮੁਹਾਵਰੇ 20-30	ਸਰਮਾਇਆ ਮੁਹਾਵਰੇ ਦਾ ਅਰਥ ਸਮਝ ਕੇ ਭਾਸ਼ਾ	ਵਰਤ ਕੇ ਭਾਸ਼ਾ ਸੰਬੰਧੀ ਸੂਝ ਦਾ
(ਪੰਨਾ147-148) ਬਹੁਅਰਥਕ	ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਣਾ।	ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ। ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਦੇ
ਸ਼ਬਦ (1-20) (ਪੰਨਾ-		ਵਧੇਰੇ ਅਰਥਾਂ ਦੀ ਬੋਲਚਾਲ ਵਿੱਚ
96)		ਸੰਬੰਧੀ ਕਿਰਿਆ।
ਸ਼ਬਦ ਭੰਡਾਰ:	ਔਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਸਮਝਣਾ ਤੇ ਨਵੇਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਬਾਰੇ	ਨਵੇਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਪਾਠ ਅਧਾਰਿਤ
ਸ਼ਬਦ ਅਰਥ	ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ।	<u>घ</u> य।
ਲਿਖਣ ਕੌਸ਼ਲ:	ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਲਿਖਣਾ ਤੇ ਤਰਤੀਬ	ਵਿਸ਼ੇ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ
ਪੈਰ੍ਹਾ–ਰਚਨਾ (ਪੰਨਾ–180)	ਦੇੂਣਾ ਸਿੱਖਣਾ।ਭਾਸ਼ਾ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਤੇ	ਕਰਕੇ ਆਰੰਭ, ਮੱਧ ਤੇ ਅੰਤ ਤੱਕ
	ਗਿਆਨ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ।ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਸੁਹਜਾਤਮਕ ਢੰਗ	ਸੁਚੱਜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਿਖਤ ਰਚਨਾ
	ਨਾਲ ਘੱਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲੜੀਬੰਧ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਣਾ।	ਕਰਨਾ। ਥੋੜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਗਹਿਰੀ
		ਤੇ ਸੁੰਦਰ ਲੇਖਨ ਸੰਬੰਧੀ ਕਿਰਿਆ।
PT6	Learning Outcome	Activities
PIO		Activities
ਸਾਹਿਤ:	ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਲਿਖਣਾ ਤੇ ਬੋਲਣਾ	ਪਾਠ ਦੀ ਸਮਝ,ਸੂਝ ਵਿਕਾਸ,ਪਾਠ
_		
ਸਾਹਿਤ:	ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਲਿਖਣਾ ਤੇ ਬੋਲਣਾ	ਪਾਠ ਦੀ ਸਮਝ,ਸੂਝ ਵਿਕਾਸ,ਪਾਠ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਸੋਚੋ,ਵਿਚਾਰੋ ਤੇ ਲਿਖੋ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ
ਸਾਹਿਤ: ਪਾਠ–21 ਮਹਿਮਾਨ (ਇਕਾਂਗੀ)	ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਲਿਖਣਾ ਤੇ ਬੋਲਣਾ ਸਿੱਖਣਾ। ਬੋਲਣ ਸਮੇਂ ਮਨੁੱਖੀ ਭਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਦਾ	ਪਾਠ ਦੀ ਸਮਝ,ਸੂਝ ਵਿਕਾਸ,ਪਾਠ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ
ਸਾਹਿਤ: ਪਾਠ-21 ਮਹਿਮਾਨ (ਇਕਾਂਗੀ) (ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ) ਪਾਠ-8 ਗੁੜ	ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਲਿਖਣਾ ਤੇ ਬੋਲਣਾ ਸਿੱਖਣਾ। ਬੋਲਣ ਸਮੇਂ ਮਨੁੱਖੀ ਭਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ	ਪਾਠ ਦੀ ਸਮਝ,ਸੂਝ ਵਿਕਾਸ,ਪਾਠ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਸੋਚੋ,ਵਿਚਾਰੋ ਤੇ ਲਿਖੋ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ
ਸਾਹਿਤ: ਪਾਠ-21 ਮਹਿਮਾਨ (ਇਕਾਂਗੀ) (ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ) ਪਾਠ-8 ਗੁੜ ਦੀ ਰੋੜੀ ਕਿਸੇ ਨਾ ਮੋੜੀ (ਲੇਖ)	ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਲਿਖਣਾ ਤੇ ਬੋਲਣਾ ਸਿੱਖਣਾ। ਬੋਲਣ ਸਮੇਂ ਮਨੁੱਖੀ ਭਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਣਾ। ਸਾਹਿ	ਪਾਠ ਦੀ ਸਮਝ,ਸੂਝ ਵਿਕਾਸ,ਪਾਠ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਸੋਚੋ,ਵਿਚਾਰੋ ਤੇ ਲਿਖੋ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ। ਜਮਾਤ
ਸਾਹਿਤ: ਪਾਠ–21 ਮਹਿਮਾਨ (ਇਕਾਂਗੀ) (ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ) ਪਾਠ–8 ਗੁੜ ਦੀ ਰੋੜੀ ਕਿਸੇ ਨਾ ਮੋੜੀ (ਲੇਖ) (ਸਵੈ–ਅਧਿਐਨ ਲਈ)	ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਲਿਖਣਾ ਤੇ ਬੋਲਣਾ ਸਿੱਖਣਾ। ਬੋਲਣ ਸਮੇਂ ਮਨੁੱਖੀ ਭਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਣਾ। ਸਾਹਿ ਤਕ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਸਮਝ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ। ਮਨੁੱਖੀ ਖੁਰਾਕ ਵਿੱਚ ਗੁੜ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਸਮਝਣਾ।	ਪਾਠ ਦੀ ਸਮਝ,ਸੂਝ ਵਿਕਾਸ,ਪਾਠ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਸੋਚੋ,ਵਿਚਾਰੋ ਤੇ ਲਿਖੋ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ। ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਇਕਾਂਗੀ ਜਾਂ ਨਾਟਕ ਖੇਡਣਾ।
ਸਾਹਿਤ: ਪਾਠ-21 ਮਹਿਮਾਨ (ਇਕਾਂਗੀ) (ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ) ਪਾਠ-8 ਗੁੜ ਦੀ ਰੋੜੀ ਕਿਸੇ ਨਾ ਮੋੜੀ (ਲੇਖ) (ਸਵੈ-ਅਧਿਐਨ ਲਈ) ਵਿਆਕਰਨ:	ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਲਿਖਣਾ ਤੇ ਬੋਲਣਾ ਸਿੱਖਣਾ। ਬੋਲਣ ਸਮੇਂ ਮਨੁੱਖੀ ਭਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਣਾ। ਸਾਹਿ ਤਕ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਸਮਝ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ। ਮਨੁੱਖੀ ਖੁਰਾਕ ਵਿੱਚ ਗੁੜ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਸਮਝਣਾ। ਸਧਾਰਨ,ਸੰਯੁਕਤ ਤੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਵਾਕਾਂ ਬਾਰੇ ਸਮਝਣਾ ਤੇ	ਪਾਠ ਦੀ ਸਮਝ,ਸੂਝ ਵਿਕਾਸ,ਪਾਠ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਸੋਚੋ,ਵਿਚਾਰੋ ਤੇ ਲਿਖੋ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ। ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਇਕਾਂਗੀ ਜਾਂ ਨਾਟਕ ਖੇਡਣਾ। ਸਧਾਰਨ,ਸੰਯੁਕਤ ਤੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਵਾਕ
ਸਾਹਿਤ: ਪਾਠ-21 ਮਹਿਮਾਨ (ਇਕਾਂਗੀ) (ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ) ਪਾਠ-8 ਗੁੜ ਦੀ ਰੋੜੀ ਕਿਸੇ ਨਾ ਮੋੜੀ (ਲੇਖ) (ਸਵੈ-ਅਧਿਐਨ ਲਈ) ਵਿਆਕਰਨ: ਵਾਕ ਰਚਨਾ ਤੇ ਵਾਕ ਵਟਾਂਦਰਾ	ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਲਿਖਣਾ ਤੇ ਬੋਲਣਾ ਸਿੱਖਣਾ। ਬੋਲਣ ਸਮੇਂ ਮਨੁੱਖੀ ਭਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਣਾ। ਸਾਹਿ ਤਕ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਸਮਝ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ। ਮਨੁੱਖੀ ਖੁਰਾਕ ਵਿੱਚ ਗੁੜ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਸਮਝਣਾ। ਸਧਾਰਨ,ਸੰਯੁਕਤ ਤੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਵਾਕਾਂ ਬਾਰੇ ਸਮਝਣਾ ਤੇ ਵਾਕ ਪਰਿਵਰਤਨ ਜਾਂ ਵਾਕ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨਾ	ਪਾਠ ਦੀ ਸਮਝ,ਸੂਝ ਵਿਕਾਸ,ਪਾਠ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਸੋਚੋ,ਵਿਚਾਰੋ ਤੇ ਲਿਖੋ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ। ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਇਕਾਂਗੀ ਜਾਂ ਨਾਟਕ ਖੇਡਣਾ। ਸਧਾਰਨ,ਸੰਯੁਕਤ ਤੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਵਾਕ ਲਿਖ ਕੇ ਵਾਕ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨਾ।
ਸਾਹਿਤ: ਪਾਠ-21 ਮਹਿਮਾਨ (ਇਕਾਂਗੀ) (ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ) ਪਾਠ-8 ਗੁੜ ਦੀ ਰੋੜੀ ਕਿਸੇ ਨਾ ਮੋੜੀ (ਲੇਖ) (ਸਵੈ-ਅਧਿਐਨ ਲਈ) ਫਿਆਕਰਨ: ਵਾਕ ਰਚਨਾ ਤੇ ਵਾਕ ਵਟਾਂਦਰਾ (ਪੰਨਾ-90) ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦ	ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਲਿਖਣਾ ਤੇ ਬੋਲਣਾ ਸਿੱਖਣਾ। ਬੋਲਣ ਸਮੇਂ ਮਨੁੱਖੀ ਭਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਣਾ। ਸਾਹਿ ਤਕ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਸਮਝ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ। ਮਨੁੱਖੀ ਖੁਰਾਕ ਵਿੱਚ ਗੁੜ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਸਮਝਣਾ। ਸਧਾਰਨ,ਸੰਯੁਕਤ ਤੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਵਾਕਾਂ ਬਾਰੇ ਸਮਝਣਾ ਤੇ ਵਾਕ ਪਰਿਵਰਤਨ ਜਾਂ ਵਾਕ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਣਾ।ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸਰਮਾਇਆ ਅਖਾਣ ਦਾ	ਪਾਠ ਦੀ ਸਮਝ,ਸੂਝ ਵਿਕਾਸ,ਪਾਠ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਸੋਚੋ,ਵਿਚਾਰੋ ਤੇ ਲਿਖੋ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ। ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਇਕਾਂਗੀ ਜਾਂ ਨਾਟਕ ਖੇਡਣਾ। ਸਧਾਰਨ,ਸੰਯੁਕਤ ਤੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਵਾਕ ਲਿਖ ਕੇ ਵਾਕ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨਾ। ਆਪਸੀ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿੱਚ ਅਖਾਣ
ਸਾਹਿਤ: ਪਾਠ-21 ਮਹਿਮਾਨ (ਇਕਾਂਗੀ) (ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ) ਪਾਠ-8 ਗੁੜ ਦੀ ਰੋੜੀ ਕਿਸੇ ਨਾ ਮੋੜੀ (ਲੇਖ) (ਸਵੈ-ਅਧਿਐਨ ਲਈ) ਵਿਆਕਰਨ: ਵਾਕ ਰਚਨਾ ਤੇ ਵਾਕ ਵਟਾਂਦਰਾ (ਪੰਨਾ-90) ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦ (ਪੰਨਾ 91 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸਤਰ)	ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਲਿਖਣਾ ਤੇ ਬੋਲਣਾ ਸਿੱਖਣਾ। ਬੋਲਣ ਸਮੇਂ ਮਨੁੱਖੀ ਭਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਣਾ। ਸਾਹਿ ਤਕ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਸਮਝ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ। ਮਨੁੱਖੀ ਖੁਰਾਕ ਵਿੱਚ ਗੁੜ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਸਮਝਣਾ। ਸਧਾਰਨ,ਸੰਯੁਕਤ ਤੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਵਾਕਾਂ ਬਾਰੇ ਸਮਝਣਾ ਤੇ ਵਾਕ ਪਰਿਵਰਤਨ ਜਾਂ ਵਾਕ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨਾ	ਪਾਠ ਦੀ ਸਮਝ,ਸੂਝ ਵਿਕਾਸ,ਪਾਠ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਸੋਚੋ,ਵਿਚਾਰੋ ਤੇ ਲਿਖੋ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ। ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਇਕਾਂਗੀ ਜਾਂ ਨਾਟਕ ਖੇਡਣਾ। ਸਧਾਰਨ,ਸੰਯੁਕਤ ਤੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਵਾਕ ਲਿਖ ਕੇ ਵਾਕ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨਾ। ਆਪਸੀ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿੱਚ ਅਖਾਣ ਵਰਤ ਕੇ ਭਾਸ਼ਾ ਸੰਬੰਧੀ ਸੂਝ ਦਾ
ਸਾਹਿਤ: ਪਾਠ-21 ਮਹਿਮਾਨ (ਇਕਾਂਗੀ) (ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ) ਪਾਠ-8 ਗੁੜ ਦੀ ਰੋੜੀ ਕਿਸੇ ਨਾ ਮੋੜੀ (ਲੇਖ) (ਸਵੈ-ਅਧਿਐਨ ਲਈ) ਵਿਆਕਰਨ: ਵਾਕ ਰਚਨਾ ਤੇ ਵਾਕ ਵਟਾਂਦਰਾ (ਪੰਨਾ-90) ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦ (ਪੰਨਾ 91 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸਤਰ) ਅਖਾਣ (1-10) (ਪੰਨਾ-	ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਲਿਖਣਾ ਤੇ ਬੋਲਣਾ ਸਿੱਖਣਾ। ਬੋਲਣ ਸਮੇਂ ਮਨੁੱਖੀ ਭਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਣਾ। ਸਾਹਿ ਤਕ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਸਮਝ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ। ਮਨੁੱਖੀ ਖੁਰਾਕ ਵਿੱਚ ਗੁੜ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਸਮਝਣਾ। ਸਧਾਰਨ,ਸੰਯੁਕਤ ਤੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਵਾਕਾਂ ਬਾਰੇ ਸਮਝਣਾ ਤੇ ਵਾਕ ਪਰਿਵਰਤਨ ਜਾਂ ਵਾਕ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਣਾ।ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸਰਮਾਇਆ ਅਖਾਣ ਦਾ	ਪਾਠ ਦੀ ਸਮਝ,ਸੂਝ ਵਿਕਾਸ,ਪਾਠ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਸੋਚੋ,ਵਿਚਾਰੋ ਤੇ ਲਿਖੋ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ। ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਇਕਾਂਗੀ ਜਾਂ ਨਾਟਕ ਖੇਡਣਾ। ਸਧਾਰਨ,ਸੰਯੁਕਤ ਤੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਵਾਕ ਲਿਖ ਕੇ ਵਾਕ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨਾ। ਆਪਸੀ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿੱਚ ਅਖਾਣ
ਸਾਹਿਤ: ਪਾਠ-21 ਮਹਿਮਾਨ (ਇਕਾਂਗੀ) (ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ) ਪਾਠ-8 ਗੁੜ ਦੀ ਰੋੜੀ ਕਿਸੇ ਨਾ ਮੋੜੀ (ਲੇਖ) (ਸਵੈ-ਅਧਿਐਨ ਲਈ) ਵਿਆਕਰਨ: ਵਾਕ ਰਚਨਾ ਤੇ ਵਾਕ ਵਟਾਂਦਰਾ (ਪੰਨਾ-90) ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦ (ਪੰਨਾ 91 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸਤਰ) ਅਖਾਣ (1-10) (ਪੰਨਾ- 158)	ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਲਿਖਣਾ ਤੇ ਬੋਲਣਾ ਸਿੱਖਣਾ। ਬੋਲਣ ਸਮੇਂ ਮਨੁੱਖੀ ਭਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਣਾ। ਸਾਹਿ ਤਕ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਸਮਝ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ। ਮਨੁੱਖੀ ਖੁਰਾਕ ਵਿੱਚ ਗੁੜ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਸਮਝਣਾ। ਸਧਾਰਨ,ਸੰਯੁਕਤ ਤੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਵਾਕਾਂ ਬਾਰੇ ਸਮਝਣਾ ਤੇ ਵਾਕ ਪਰਿਵਰਤਨ ਜਾਂ ਵਾਕ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਣਾ।ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸਰਮਾਇਆ ਅਖਾਣ ਦਾ ਅਰਥ ਸਮਝ ਕੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਣਾ।	ਪਾਠ ਦੀ ਸਮਝ,ਸੂਝ ਵਿਕਾਸ,ਪਾਠ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਸੋਚੋ,ਵਿਚਾਰੋ ਤੇ ਲਿਖੋ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ। ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਇਕਾਂਗੀ ਜਾਂ ਨਾਟਕ ਖੇਡਣਾ। ਸਧਾਰਨ,ਸੰਯੁਕਤ ਤੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਵਾਕ ਲਿਖ ਕੇ ਵਾਕ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨਾ। ਆਪਸੀ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿੱਚ ਅਖਾਣ ਵਰਤ ਕੇ ਭਾਸ਼ਾ ਸੰਬੰਧੀ ਸੂਝ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ।
ਸਾਹਿਤ: ਪਾਠ-21 ਮਹਿਮਾਨ (ਇਕਾਂਗੀ) (ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ) ਪਾਠ-8 ਗੁੜ ਦੀ ਰੋੜੀ ਕਿਸੇ ਨਾ ਮੋੜੀ (ਲੇਖ) (ਸਵੈ-ਅਧਿਐਨ ਲਈ) ਵਿਆਕਰਨ: ਵਾਕ ਰਚਨਾ ਤੇ ਵਾਕ ਵਟਾਂਦਰਾ (ਪੰਨਾ-90) ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦ (ਪੰਨਾ 91 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸਤਰ) ਅਖਾਣ (1-10) (ਪੰਨਾ- 158) ਸ਼ਬਦ ਭੰਡਾਰ:	ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਲਿਖਣਾ ਤੇ ਬੋਲਣਾ ਸਿੱਖਣਾ। ਬੋਲਣ ਸਮੇਂ ਮਨੁੱਖੀ ਭਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਣਾ। ਸਾਹਿ ਤਕ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਸਮਝ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ। ਮਨੁੱਖੀ ਖੁਰਾਕ ਵਿੱਚ ਗੁੜ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਸਮਝਣਾ। ਸਧਾਰਨ,ਸੰਯੁਕਤ ਤੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਵਾਕਾਂ ਬਾਰੇ ਸਮਝਣਾ ਤੇ ਵਾਕ ਪਰਿਵਰਤਨ ਜਾਂ ਵਾਕ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਣਾ।ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸਰਮਾਇਆ ਅਖਾਣ ਦਾ ਅਰਥ ਸਮਝ ਕੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਣਾ।	ਪਾਠ ਦੀ ਸਮਝ,ਸੂਝ ਵਿਕਾਸ,ਪਾਠ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਸੋਚੋ,ਵਿਚਾਰੋ ਤੇ ਲਿਖੋ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ। ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਇਕਾਂਗੀ ਜਾਂ ਨਾਟਕ ਖੇਡਣਾ। ਸਧਾਰਨ,ਸੰਯੁਕਤ ਤੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਵਾਕ ਲਿਖ ਕੇ ਵਾਕ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨਾ। ਆਪਸੀ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿੱਚ ਅਖਾਣ ਵਰਤ ਕੇ ਭਾਸ਼ਾ ਸੰਬੰਧੀ ਸੂਝ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ। ਨਵੇਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਪਾਠ ਅਧਾਰਿਤ
ਸਾਹਿਤ: ਪਾਠ-21 ਮਹਿਮਾਨ (ਇਕਾਂਗੀ) (ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ) ਪਾਠ-8 ਗੁੜ ਦੀ ਰੋੜੀ ਕਿਸੇ ਨਾ ਮੋੜੀ (ਲੇਖ) (ਸਵੈ-ਅਧਿਐਨ ਲਈ) ਵਿਆਕਰਨ: ਵਾਕ ਰਚਨਾ ਤੇ ਵਾਕ ਵਟਾਂਦਰਾ (ਪੰਨਾ-90) ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦ (ਪੰਨਾ 91 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸਤਰ) ਅਖਾਣ (1-10) (ਪੰਨਾ- 158) ਸ਼ਬਦ ਭੰਡਾਰ: ਸ਼ਬਦ ਅਰਥ	ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਲਿਖਣਾ ਤੇ ਬੋਲਣਾ ਸਿੱਖਣਾ। ਬੋਲਣ ਸਮੇਂ ਮਨੁੱਖੀ ਭਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਣਾ। ਸਾਹਿ ਤਕ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਸਮਝ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ। ਮਨੁੱਖੀ ਖੁਰਾਕ ਵਿੱਚ ਗੁੜ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਸਮਝਣਾ। ਸਧਾਰਨ,ਸੰਯੁਕਤ ਤੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਵਾਕਾਂ ਬਾਰੇ ਸਮਝਣਾ ਤੇ ਵਾਕ ਪਰਿਵਰਤਨ ਜਾਂ ਵਾਕ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਣਾ।ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸਰਮਾਇਆ ਅਖਾਣ ਦਾ ਅਰਥ ਸਮਝ ਕੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਣਾ। ਐੱਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਸਮਝਣਾ ਤੇ ਨਵੇਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ।	ਪਾਠ ਦੀ ਸਮਝ,ਸੂਝ ਵਿਕਾਸ,ਪਾਠ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਸੋਚੋ,ਵਿਚਾਰੋ ਤੇ ਲਿਖੋ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ। ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਇਕਾਂਗੀ ਜਾਂ ਨਾਟਕ ਖੇਡਣਾ। ਸਧਾਰਨ,ਸੰਯੁਕਤ ਤੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਵਾਕ ਲਿਖ ਕੇ ਵਾਕ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨਾ। ਆਪਸੀ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿੱਚ ਅਖਾਣ ਵਰਤ ਕੇ ਭਾਸ਼ਾ ਸੰਬੰਧੀ ਸੂਝ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ। ਨਵੇਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਪਾਠ ਅਧਾਰਿਤ ਬੋਧ।
ਸਾਹਿਤ: ਪਾਠ-21 ਮਹਿਮਾਨ (ਇਕਾਂਗੀ) (ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ) ਪਾਠ-8 ਗੁੜ ਦੀ ਰੋੜੀ ਕਿਸੇ ਨਾ ਮੋੜੀ (ਲੇਖ) (ਸਵੈ-ਅਧਿਐਨ ਲਈ) ਵਿਆਕਰਨ: ਵਾਕ ਰਚਨਾ ਤੇ ਵਾਕ ਵਟਾਂਦਰਾ (ਪੰਨਾ-90) ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦ (ਪੰਨਾ 91 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸਤਰ) ਅਖਾਣ (1-10) (ਪੰਨਾ- 158) ਸ਼ਬਦ ਭੰਡਾਰ: ਸ਼ਬਦ ਅਰਥ ਲਿਖਣ ਕੌਂਸ਼ਲ:	ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਲਿਖਣਾ ਤੇ ਬੋਲਣਾ ਸਿੱਖਣਾ। ਬੋਲਣ ਸਮੇਂ ਮਨੁੱਖੀ ਭਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਣਾ। ਸਾਹਿ ਤਕ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਸਮਝ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ। ਮਨੁੱਖੀ ਖੁਰਾਕ ਵਿੱਚ ਗੁੜ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਸਮਝਣਾ। ਸਧਾਰਨ,ਸੰਯੁਕਤ ਤੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਵਾਕਾਂ ਬਾਰੇ ਸਮਝਣਾ ਤੇ ਵਾਕ ਪਰਿਵਰਤਨ ਜਾਂ ਵਾਕ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਣਾ।ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸਰਮਾਇਆ ਅਖਾਣ ਦਾ ਅਰਥ ਸਮਝ ਕੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਣਾ। ਐੱਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਸਮਝਣਾ ਤੇ ਨਵੇਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ। ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਸਾਕ-ਸੰਬੰਧੀਆਂ,ਮਿੱਤਰ	ਪਾਠ ਦੀ ਸਮਝ,ਸੂਝ ਵਿਕਾਸ,ਪਾਠ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਸੋਚੋ,ਵਿਚਾਰੋ ਤੇ ਲਿਖੋ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ। ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਇਕਾਂਗੀ ਜਾਂ ਨਾਟਕ ਖੇਡਣਾ। ਸਧਾਰਨ,ਸੰਯੁਕਤ ਤੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਵਾਕ ਲਿਖ ਕੇ ਵਾਕ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨਾ। ਆਪਸੀ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿੱਚ ਅਖਾਣ ਵਰਤ ਕੇ ਭਾਸ਼ਾ ਸੰਬੰਧੀ ਸੂਝ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ। ਨਵੇਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਪਾਠ ਅਧਾਰਿਤ ਬੋਧ। ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਸਾਕ-
ਸਾਹਿਤ: ਪਾਠ-21 ਮਹਿਮਾਨ (ਇਕਾਂਗੀ) (ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ) ਪਾਠ-8 ਗੁੜ ਦੀ ਰੋੜੀ ਕਿਸੇ ਨਾ ਮੋੜੀ (ਲੇਖ) (ਸਵੈ-ਅਧਿਐਨ ਲਈ) ਵਿਆਕਰਨ: ਵਾਕ ਰਚਨਾ ਤੇ ਵਾਕ ਵਟਾਂਦਰਾ (ਪੰਨਾ-90) ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦ (ਪੰਨਾ 91 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸਤਰ) ਅਖਾਣ (1-10) (ਪੰਨਾ- 158) ਸ਼ਬਦ ਭੰਡਾਰ: ਸ਼ਬਦ ਅਰਥ	ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਲਿਖਣਾ ਤੇ ਬੋਲਣਾ ਸਿੱਖਣਾ। ਬੋਲਣ ਸਮੇਂ ਮਨੁੱਖੀ ਭਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਣਾ। ਸਾਹਿ ਤਕ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਸਮਝ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ। ਮਨੁੱਖੀ ਖੁਰਾਕ ਵਿੱਚ ਗੁੜ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਸਮਝਣਾ। ਸਧਾਰਨ,ਸੰਯੁਕਤ ਤੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਵਾਕਾਂ ਬਾਰੇ ਸਮਝਣਾ ਤੇ ਵਾਕ ਪਰਿਵਰਤਨ ਜਾਂ ਵਾਕ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਣਾ।ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸਰਮਾਇਆ ਅਖਾਣ ਦਾ ਅਰਥ ਸਮਝ ਕੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਣਾ। ਯੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਣਾ। ਅੰਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਸਮਝਣਾ ਤੇ ਨਵੇਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ। ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਸਾਕ–ਸੰਬੰਧੀਆਂ,ਮਿੱਤਰ ਜਾਂ ਸਹੇਲੀ ਤੇ ਮਾਤਾ–ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਜਾਂ ਚਿੱਠੀ	ਪਾਠ ਦੀ ਸਮਝ,ਸੂਝ ਵਿਕਾਸ,ਪਾਠ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਸੋਚੋ,ਵਿਚਾਰੋ ਤੇ ਲਿਖੋ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ। ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਇਕਾਂਗੀ ਜਾਂ ਨਾਟਕ ਖੇਡਣਾ। ਸਧਾਰਨ,ਸੰਯੁਕਤ ਤੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਵਾਕ ਲਿਖ ਕੇ ਵਾਕ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨਾ। ਆਪਸੀ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿੱਚ ਅਖਾਣ ਵਰਤ ਕੇ ਭਾਸ਼ਾ ਸੰਬੰਧੀ ਸੂਝ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ। ਨਵੇਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਪਾਠ ਅਧਾਰਿਤ ਬੋਧ। ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਸਾਕ– ਸੰਬੰਧੀਆਂ,ਮਿੱਤਰ ਜਾਂ ਸਹੇਲੀ ਤੇ
ਸਾਹਿਤ: ਪਾਠ-21 ਮਹਿਮਾਨ (ਇਕਾਂਗੀ) (ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ) ਪਾਠ-8 ਗੁੜ ਦੀ ਰੋੜੀ ਕਿਸੇ ਨਾ ਮੋੜੀ (ਲੇਖ) (ਸਵੈ-ਅਧਿਐਨ ਲਈ) ਵਿਆਕਰਨ: ਵਾਕ ਰਚਨਾ ਤੇ ਵਾਕ ਵਟਾਂਦਰਾ (ਪੰਨਾ-90) ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦ (ਪੰਨਾ 91 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸਤਰ) ਅਖਾਣ (1-10) (ਪੰਨਾ- 158) ਸ਼ਬਦ ਭੰਡਾਰ: ਸ਼ਬਦ ਅਰਥ ਲਿਖਣ ਕੌਂਸ਼ਲ:	ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਲਿਖਣਾ ਤੇ ਬੋਲਣਾ ਸਿੱਖਣਾ। ਬੋਲਣ ਸਮੇਂ ਮਨੁੱਖੀ ਭਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਣਾ। ਸਾਹਿ ਤਕ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਸਮਝ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ। ਮਨੁੱਖੀ ਖੁਰਾਕ ਵਿੱਚ ਗੁੜ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਸਮਝਣਾ। ਸਧਾਰਨ,ਸੰਯੁਕਤ ਤੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਵਾਕਾਂ ਬਾਰੇ ਸਮਝਣਾ ਤੇ ਵਾਕ ਪਰਿਵਰਤਨ ਜਾਂ ਵਾਕ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਣਾ।ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸਰਮਾਇਆ ਅਖਾਣ ਦਾ ਅਰਥ ਸਮਝ ਕੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਣਾ। ਯੰਜਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਣਾ। ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਣਾ। ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਜਾਕ-ਸੰਬੰਧੀਆਂ,ਮਿੱਤਰ ਜਾਂ ਸਹੇਲੀ ਤੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਜਾਂ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖਣਾ ਸਿੱਖਣਾ। ਨਿੱਜੀ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਪੱਤਰ ਲੇਖਨ	ਪਾਠ ਦੀ ਸਮਝ,ਸੂਝ ਵਿਕਾਸ,ਪਾਠ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਸੋਚੋ,ਵਿਚਾਰੋ ਤੇ ਲਿਖੋ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ। ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਇਕਾਂਗੀ ਜਾਂ ਨਾਟਕ ਖੇਡਣਾ। ਸਧਾਰਨ,ਸੰਯੁਕਤ ਤੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਵਾਕ ਲਿਖ ਕੇ ਵਾਕ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨਾ। ਆਪਸੀ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿੱਚ ਅਖਾਣ ਵਰਤ ਕੇ ਭਾਸ਼ਾ ਸੰਬੰਧੀ ਸੂਝ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ। ਨਵੇਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਪਾਠ ਅਧਾਰਿਤ ਬੋਧ। ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਸਾਕ– ਸੰਬੰਧੀਆਂ,ਮਿੱਤਰ ਜਾਂ ਸਹੇਲੀ ਤੇ ਮਾਤਾ–ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਜਾਂ ਚਿੱਠੀ
ਸਾਹਿਤ: ਪਾਠ-21 ਮਹਿਮਾਨ (ਇਕਾਂਗੀ) (ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ) ਪਾਠ-8 ਗੁੜ ਦੀ ਰੋੜੀ ਕਿਸੇ ਨਾ ਮੋੜੀ (ਲੇਖ) (ਸਵੈ-ਅਧਿਐਨ ਲਈ) ਵਿਆਕਰਨ: ਵਾਕ ਰਚਨਾ ਤੇ ਵਾਕ ਵਟਾਂਦਰਾ (ਪੰਨਾ-90) ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦ (ਪੰਨਾ 91 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸਤਰ) ਅਖਾਣ (1-10) (ਪੰਨਾ- 158) ਸ਼ਬਦ ਭੰਡਾਰ: ਸ਼ਬਦ ਅਰਥ ਲਿਖਣ ਕੌਂਸ਼ਲ:	ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਲਿਖਣਾ ਤੇ ਬੋਲਣਾ ਸਿੱਖਣਾ। ਬੋਲਣ ਸਮੇਂ ਮਨੁੱਖੀ ਭਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਣਾ। ਸਾਹਿ ਤਕ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਸਮਝ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ। ਮਨੁੱਖੀ ਖੁਰਾਕ ਵਿੱਚ ਗੁੜ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਸਮਝਣਾ। ਸਧਾਰਨ,ਸੰਯੁਕਤ ਤੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਵਾਕਾਂ ਬਾਰੇ ਸਮਝਣਾ ਤੇ ਵਾਕ ਪਰਿਵਰਤਨ ਜਾਂ ਵਾਕ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਣਾ।ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸਰਮਾਇਆ ਅਖਾਣ ਦਾ ਅਰਥ ਸਮਝ ਕੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਣਾ। ਯੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਣਾ। ਅੰਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਸਮਝਣਾ ਤੇ ਨਵੇਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ। ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਸਾਕ–ਸੰਬੰਧੀਆਂ,ਮਿੱਤਰ ਜਾਂ ਸਹੇਲੀ ਤੇ ਮਾਤਾ–ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਜਾਂ ਚਿੱਠੀ	ਪਾਠ ਦੀ ਸਮਝ,ਸੂਝ ਵਿਕਾਸ,ਪਾਠ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਸੋਚੋ,ਵਿਚਾਰੋ ਤੇ ਲਿਖੋ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ। ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਇਕਾਂਗੀ ਜਾਂ ਨਾਟਕ ਖੇਡਣਾ। ਸਧਾਰਨ,ਸੰਯੁਕਤ ਤੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਵਾਕ ਲਿਖ ਕੇ ਵਾਕ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨਾ। ਆਪਸੀ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿੱਚ ਅਖਾਣ ਵਰਤ ਕੇ ਭਾਸ਼ਾ ਸੰਬੰਧੀ ਸੂਝ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ। ਨਵੇਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਪਾਠ ਅਧਾਰਿਤ ਬੋਧ। ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਸਾਕ– ਸੰਬੰਧੀਆਂ,ਮਿੱਤਰ ਜਾਂ ਸਹੇਲੀ ਤੇ

ਵਿਆਕਰਨ-ਸ਼ਬਦ ਭੇਦ (1-20) (ਪੰਨਾ 110-111)

ਵਿਆਕਰਨ ਵਿਸ਼ੇ – ਸ਼ਬਦ ਰੂਪਾਂਤਰਨ– ਨਾਂਵ ਤੋਂ ਵਿੰਸ਼ੇਸ਼ਣ, ਵਿਸਮਕ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਭੇਦ, ਸੰਬੰਧਕ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਭੇਦ, ਮੁਹਾਵਰੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ 30% ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੂਜੀ ਛਿਮਾਹੀ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਣਗੇ।

Complete syllabus of PT4, PT5, PT6 and Arth Bhed (1-20) Activities to be done:

1. ਪਲਾਸਟਿਕ ਬੈਨ। (ਪਲਾਸਟਿਕ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹੋ) ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਪੋਸਟਰ ਬਣਾਓ।

2. ਜੰਕ ਫਡ ਦੇ ਨਕਸਾਨ ਤੇ ਪਸਤਕਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਪ੍ਰਤੀ ਘੱਟ ਰਿਹਾ ਰਝਾਨ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਵਾਰਤਾਲਾਪ।

Punjabi Dictation will be conducted with PT2, PT3, PT5, PT6

GENERAL LEARNING OUTCOMES

TEXTUAL COMPREHENSION

Students will be able to:

- > Read and understand text and answer direct, inferential and imaginative questions.
- > Collate different parts of the text and be able to summarize them into coherent statements.
- ➤ Delineate character(s) from actions/ speech.
- > Assess the theme and style of the story.
- Do critical analysis of poems.
- Read, understand and appreciate poetry.

GRAMMAR

Students will be able to:

- > Demonstrate an understanding of grammatical structures in conversations and discussions.
- > Practice their grammar skills in writing sentences, answers and short paragraphs.

VOCABULARY

Students will be able to:

> Understand the meanings and usage of new vocabulary words along with their antonyms and synonyms.

UNSEEN PASSAGES

Students will be able to:

- > Actively think about what is happening in a text while reading it and understand it.
- Read with a question in mind, which requires students to skim and scan during reading.
- > Understand that there are different types of questions, and be able to categorise them.
- > Answer questions based on Higher Order Thinking Skills by connecting ideas and using background knowledge.

WRITING

Students will be able to:

- > Express thoughts, ideas, facts fluently.
- Divide thoughts and ideas into paragraphs.
- > Write about events in sequential order.

- > Use appropriate vocabulary.
- > Write grammatically correct sentences.
- > Follow the format of various writing activities.

MATHS

GENERAL OBJECTIVES OF MATHS

- 1. To appreciate the usefulness, power and beauty of mathematics
- 2. To organize life as numbers are needed in counting, subtraction, multiplication, division, weighing, selling, buying, percentages, exchanges, commissions, discounts, profit and loss, areas, volumes etc., which have got an immense practical value in life.
- 3. To develop the knowledge, skills and attitudes necessary to pursue further studies in Mathematics for occupations like accountancy, banking, tailoring, carpentry, taxation, insurance etc
- 4. To enable the students to make appropriate estimations.
- 5. To increase pupils engagement by creating interest and love for mathematics.

Text Book- "I DID IT' Mathematics/ Cambridge by Rupesh Pathak and Vaishali Bhatia

	PT1, 2, 3, 4, 5, 6 (30 Marks)	Term (80)
Mental Maths	5 (MCQs) 1 mark each	• 10 ques. 2 marks
Basic Mathematical Operations	2, 3, 4 marks questions	each (20 marks) 12 ques. 3 marks
Understanding & Application	2, 3, 4 marks questions	each (366 ques. 4 marks each (24 marks)
Bonus	5 marks	

Chapter	Content	Learning Objectives	Activity
	Area/Concept		
PT1 1. Rational Numbers	Introduction to Rational Numbers	Define rational number in order to identify whether the given number is a rational number or no Apply the properties of natural numbers, whole numbers and integers with respect to all the arithmetic operations and extend them for rational numbers Define the additive and multiplicative identity of	Write at least any five numbers which belongs to the given set in the below diagram. Rational numbers Whole numbers Natural numbers

		rational numbers using prior knowledge	
		Define the additive and	
		multiplicative inverse of	
		rational numbers using	
		prior knowledge of	
		integers and fraction	
		Apply Distributive	
		property of	
		multiplication over	
		addition for rational	
		numbers and simplify a	
		given expression	
	Representation	Extend the concepts of	
	of Rational	number line and	
	Numbers on the	represent rational	
	Number Line	number on the number	
	Dation -1	line Coloulate and find	
	Rational Numbers	Calculate and find	
	between Two	rational numbers between any two	
	Rational Number	rational numbers and	
	Rational Number	prove that there are	
		infinite rational	
		numbers between any	
		two given rational	
		numbers	
Ch7-Linear	Meaning of	Identify the variable(s)	
Equations in	Linear Equation	and the highest power of	
one variable	in one variable	the variable in a given	
	and its solution	algebraic equation and	
		distinguish whether it is	
		a linear equation in one	
		variable or not	
		Substitute the given values of variable and	
		verify whether it is the	
		solution of the equation	
		or not	
	Solving	Transpose terms to the	
	Equations which	other side and solve	
	have Linear	linear equations which	
	Expressions on	have linear expression	
	one Side and	on one side and	
	Numbers on the	numbers on the other	
	other Side	side.	
	Applications of	Write simple contextual	
	Linear Equations	problems as linear	
	with one variable	equations in one	
Ť		1 1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 -	
		variable and find its solution	

	Solving Equations having the Variable on both Sides Reducing Equations to Simpler Form Equations Reducible to the Linear Form	Transpose terms to the other side and solve linear equations Simplify the given linear equation in one variable and solve them Use cross multiplication and reduce certain equations into their linear form	
Constructions	Angles	List and execute steps of construction and construct the bisector of an angle and construct angles of measures 30-degree, 45 degree ,120 degrees, 90 degrees, 60 degrees	
PT2 Ch.8 Understanding shapes	Classification of Polygons	List the properties of a polygon and classify the given figures as a polygon List the properties of different types of polygons and classify them as regular or irregular, concave or convex	Prepare a collage: 'Family of Quadrilaterals'. Depicts different types using cut outs and at least one property associated with type of quadrilaterals.
	Angle sum property of polygons	Recall the angle sum property of triangle and extend it for quadrilaterals Relate the angle sum property of triangle and quadrilateral and extend it for an n-sided polygon Apply angle sum property of a quadrilateral and find the measure of the unknown angle in a given quadrilateral	
	Sum of the Measures of the Exterior Angles of a Polygon Kind of Quadrilaterals	Apply exterior angle property of a polygon and find the measure of the unknown angle in a given figure List the properties of quadrilaterals and classify them as	

		trapezium, kite and parallelogram	
	Some special Parallelograms	Discuss the properties of a parallelogram in order describe the relation between its opposite sides, angles and diagonals	
		Discuss the properties of a rhombus and classify it as special case of kite and parallelogram Discuss the properties of a rectangle and show that it is a special case.	
		that it is a special case of parallelogram Discuss the properties of a square and show it as special case of parallelogram, rhombus and rectangle	
Ch.4-Exponents	Powers with Negative Exponents	Simplify powers with negative exponents and calculate the multiplicative inverse of a number	Collect pictures of top 5 tallest statues in the world and paste . Now, find their heights and express the data in
	Laws of Exponents	Apply the first law of exponents and principles of negative exponents and derive the rest of the laws of exponents	standard form.
		Apply laws of exponents and simplify a given expression. Give different examples of application of the laws	
	Use of Exponents to Express Small Numbers in Standard Form	Express very large and very small numbers in the standard form and compare and estimate quantities	
Constructions	Constructing a triangle when length of 3 sides are known (SSS criterion)	Constructing a triangle when length of 3 sides are known (SSS criterion)	
	Constructing a triangle when the lengths of two sides and measure of angle	List and execute steps and construct a triangle when any of its two lengths and an angle between them is given	

	between them are known (SAS)		
Ch.5 Playing with numbers	Numbers in General Form	Use the concepts of place value and express the given numbers in their generalized form	Assign numbers 1 to 26 for the letters of the English alphabet, i.e., A = 1, B = 2, etc. check
	Games with Numbers	Apply the divisibility rule of 11 and check whether a given number is divisible by 11 or no Add or subtract a two-digit number and its reverse and check whether it is divisible by 9 or not Subtract a three-digit number and its reverse and verify that it is divisible by 99 Form all possible three-digit numbers using the given 3 digits and verify that the sum of these	out the number obtained by adding the value of all the letters of the following words and check the divisibility of sum (2,3,4,5,6,8,9,10,11) MATHEMATICS PLAYING WITH NUMBERS RATIONAL NUMBERS TRIANGLES DATA HANDLING
	Letters for Digits	numbers will be divisible by 37 Use addition and multiplication and find the values of the letters in the given puzzles	
	Tests of Divisibility	Apply the divisibility rule of 10 and check whether a given number is divisible by 10 or not Apply the divisibility rule of 5 and check whether a given number is divisible by 5 or not Apply the divisibility	
		rule of 2 and check whether a given number is divisible by 2 or not Apply the divisibility rule of 3 and 9 and check whether a given number is divisible by them Apply the divisibility	
РТЗ	Properties of Square Numbers	rule of 2,5 and 10 and check whether a given number is divisible by all of them or not. Define perfect squares and classify the given	Mention how professionals like

Ch O Squares		numbers as perfect	corportors orchitocts
Ch.2 Squares and Square		numbers as perfect squares or non-perfect	carpenters, architects use square roots in their
Roots		squares of hon-pericet	work.e.g. carpenters use
10000		Observe the number	when they measure
		and find the unit place	material for their
		of its square	job(mention any three
		Observe different	professions).
		number pattern and	,
		deduce square numbers	
		Use the rule that there	
		are exactly 2n non-	
		perfect square numbers	
		between the squares of	
		the number n and (n+1)	
		and find how many	
		numbers, lie between	
		the squares of the given	
		two consecutive	
		numbers	
	Finding the	Use the rule that a	
	Square of a	perfect square number	
	Number	(n^2) can be written as	
		the sum of first n odd	
		natural numbers and	
		distinguish between	
		square and non-square	
		numbers	
		Use Pythagoras theorem	
		and find the	
	Q D /	Pythagorean triplet	
	Square Roots	Apply inverse operations	
		on a given perfect square and deduce	
		square root of this	
		number	
		Use method of repeated	
		subtraction and find the	
		square root of the given	
		square number	
		Use prime factorization	
		method and find the	
		square root of the given	
		perfect square	
		Use prime factorization	
		method and determine	
		whether the given	
		number is a perfect	
		square or not	
		Use prime factorization	
		method and find the	
		smallest number to be	
		operated (all the four	
		arithmetic operations)	

		on given number to get	
		on given number to get a perfect square and	
		then find the square	
		root of the new number	
		Use long division	
		method and find the	
		square root of the given	
		perfect square number	
		-	
		Use long division method and find the	
		smallest number to be	
		operated (all the four	
		arithmetic operations)	
		on given number to get	
		a perfect square and	
		then find the square	
		root of the new number	
	Square Roots of	Use long division	
	Decimals	method and find the	
	Decimals	square root of the given	
		decimal number	
	Estimating	Use estimation and	
	Square Root	approximate the value	
		of the square root of the	
		given number to the	
		nearest whole	
Ch.3 Cubes and	Cubes	Define perfect cube	obtaining the cube of a
Cube Roots		/cube number and	number by paper
		classify the given	folding.
		numbers as cube	
		numbers or non-cube	
		numbers	
		Observe the pattern of	
		cube of even numbers	
		and generalize that	
		cubes of even numbers	
		are even	
		Observe the pattern of	
		cube of numbers with	
		one's digit as 1, 2, 3, 4	
		etc. and explore the	
		one's digit of their	
		perfect cubes and	
		comment on it	
		Add n consecutive odd	
		numbers and get the	
		sum equal to n3	
		Use prime factorization	
		and rule out a number	
		as a perfect cube	
		Use prime factorization	
		on the given number	
		and find the smallest	

	Cube Roots	number to be operated (all the four arithmetic operations) on given number to get a perfect cube Use prime factorization and find the cube root of a given number Use estimation and find the cube root of a given perfect cube	
Constructions	Construct triangle when measure of 2 angles and one side are known (ASA) Construct a rightangled triangle when length of one leg and hypotenuse are known (RHS)	List and execute steps and construct a triangle when any of its two angles and the side included between them is given. List and execute steps and construct a right-angled triangle when the length of one leg and its hypotenuse are given	
TERM 1 Ch.15 Data Handling and Probability(Prob ability and Pie Chart)	Circle graph or Pie Chart Chance and Probability	Construct a circle graph with the given data Infer a variety of information from a given circle graph List all the possible outcomes of an experiment and define the equally likely outcomes List all the possible outcomes of an event and calculate the probability of a given event	Collect data from any of your friends regarding how much time they spend in doing the following activities during a day. a. Homework b. Play c. Sleep d. Watching television. Make a pie chart out of the data you collected
411.61	DM1 / DM0	TERM 1	
All Chapters fro PT4 Ch.12 Surface area and Volume	Surface Area of Cube, Cuboid and Cylinder	Illustrate 2-D representation of a cuboid, cube and cylinder and compute the surface areas by breaking them in to areas of known figures Calculate the surface area of a cube, cuboid and cylinder to determine the cost of painting / covering their surface	Measure the length, width and height of your classroom and find a. The total surface area of room, ignoring the area of windows and doors b. The lateral surface area of room c. The total area of room which is to be white washed.

	Volume of Cube, Cuboid and Cylinder	Modify the values of 1, b, h and examine the effect it has on the value of the surface area /volume of a cuboid Modify the values of r, h and examine the effect it has on the value of the surface area /volume of a cylinder Calculate the volume of a given cuboid, cylinder and determine the time taken to fill it with a liquid at a given rate	
PT5 Ch.13 Comparing Quantities (simple interest and compound interest)	Simple Interest and Compound Interest	Define and compare simple interest and compound interest and comment on the situations where either of the two are applied Calculate the simple interest and find the total amount to be paid by the debtor	
	Deducing a Formula for Compound Interest	Use formula of simple interest and deduce the formula to calculate the compound interest Calculate the compound interest and find the total amount to be paid by the debtor	
	Applications of Compound Interest Formula	Use formula of compound interest and solve problems related to increase (or decrease) in population Use formula of compound interest and solve problems related to increase (or decrease) in the price of an item in intermediate years	
Ch.14 Direct and Inverse Variation	Direct proportion and Inverse proportion	Observe the relationship between the given two quantities and solve to find constant of proportionality Examine situations and decide whether two	On a squared paper draw five squares of different sides and write the following information in in a tabular form;

		quantities are proportional to each other or not	
		Complete a given table showing two proportional quantities and answer questions based on them	Sq.1 Sq.2 Sq.3 Sq.4 Sq.5 L P L/P A
		Convert the given statement on relationship (directly or inversely proportional) between two quantities into a table and identify the missing quantity and solve for its value Observe the table and determine which pair of variables are inversely proportional Create a scale using a suitable proportionality constant and draw a given figure with large	Find whether the length(L) of a side is in direct proportional to (a)the perimeter(P) of the square (b)the area(A) of the square.
PT6 Ch.6- Algebraic Expressions	Monomials, Binomials and Polynomials	dimensions Count the number of terms in an algebraic expression and classify them as monomial, binomial, trinomial or polynomial in general	To verify geometrically the algebraic identity $(a +b)^2 = a^2+b^2+2ab$
	Addition and Subtraction of Algebraic Expressions	Identify like and unlike terms in algebraic expressions and add or subtract the given algebraic expressions	
	Multiplying a Monomial by a Monomial	Use rules of exponents and powers and multiply a monomial by a monomial Extend the multiplication of monomial by a monomial and obtain the product of any number of monomials	
	Multiplying a Monomial by a Polynomial	Use distributive property of multiplication over addition and subtraction and obtain	

		7
	the product of a monomial and a	
	binomial	
	Use distributive	
	property of	
	multiplication over	
	addition and	
	subtraction and obtain	
	the product of a	
	monomial and a	
3.6 1.1 1 1	trinomial	
Multiplying a Polynomial by a	Simplify the algebraic expressions and find the	
Polynomial	value of expression for	
1 Olymonnai	the given value of the	
	variable	
	Use distributive law of	
	multiplication and	
	obtain the product of	
	two binomials	
	Use distributive law of	
	multiplication and obtain the product of a	
	binomial and a	
	trinomial	
What is an	Define and compare	
Identity?	equation and identity	
	and classify a given	
	question into either of	
0. 1 1 1 1	the two	
Standard Identit	Use multiplication of	
ies	binomials and explore and verify the standard	
	identities for squares of	
	binomials	
Applying	Use identities and	
Identities	simplify the given	
	algebraic expressions	
	Use identities and find	
	the product of the given	
Footors of	numbers	
Factors of algebraic	Express each term as a product of irreducible	
expressions	factors and find the	
P- 0 0 0 1 0 1 0 1 0 1 0 1 0 1 0 1 0 1 0	common factors of the	
	given terms	
Method of	Use the method of	
common factors	common factors and	
	factorize the given	
D	algebraic expression	
Factorization by	Regroup the terms and	
regrouping terms	factorize the given algebraic expressions	
	aigentaic expressions	

	Factorization using identities Factors of the form Division of	Apply the standard algebraic identities and factorize the given algebraic expressions (for perfect squares Factorize algebraic expressions in the form and express it as a product of its irreducible factors of the form Use the common factor	
	Algebraic Expressions	method and divide a monomial by a monomial Use the common factor method and divide a	
		polynomial by a monomial Divide each term in the numerator by the	
		denominator and divide a polynomial by a monomial Use the common factor	
		method and divide a polynomial by a polynomial	
	Find the Error	Check the given mathematical statements and find and give reasons for the possible errors in them	
Term 2 Ch.2 Squares and Square Roots	Properties of Square Numbers	Define perfect squares and classify the given numbers as perfect squares or non-perfect squares	Mention how professionals like carpenters, architects use square roots in their work.e.g. carpenters use when they measure material for their job(mention any three professions).

All Chapters from PT4 to PT6 and Term 2 Chapters from Term 1

- 1. Linear Equations in one variable
- 2. Squares and square Roots
- 3. Exponents

SCIENCE

GENERAL AIMS AND OBJECTIVES

The overall aims and objectives of the course are-

- 1. To develop scientific temper and scientific thinking
- 2. To process scientific skills which include-
 - > observation(s)
 - posing question(s)
 - > searching various resources of learning
 - > planning investigations
 - > hypothesis formulation and testing
 - > using various tools for collecting, analyzing and interpreting data
 - > supporting explanations with evidences and justifications
 - > critically thinking to consider, weigh and compare alternative explanations
 - > reflecting on their own thinking
 - > appreciation for historical aspects of evolution of science
- 3. To develop sensitivity towards environmental concerns.
- 4. To appreciate the contribution of the scientists and develop sensitivity to possible uses and misuses of science.
- 5. To enable students to undertake higher studies in science, vocation and profession.
- 6. To enable students to innovate new things for the betterment of mankind.

	PT1, 2, 3, 4, 5, 6 (30 Marks)	Term (80)
Knowledge	6 (MCQ) ques. 1 mark each, 1 ques. of 2marks	1 ques. 2 mark 1 ques. 3 marks 1 ques. 5 marks Total 10 marks
Understanding	6 (MCQ) ques. 1 mark each, 1 ques. of 3marks	1 ques. 2 marks 4 ques. 3 marks each 2 ques. 5 marks each Total 24 marks
Application	8 (MCQ) ques. 1 mark each 1 ques. of 5marks	2 ques. 2 marks each 5 ques. 3 marks each 3 ques. 5 marks each Total 34 marks
Experiment Based		6 ques. 2 marks each Total 12 marks
Bonus	5 marks	

Book: New Science in Everyday Life

PT1	LEARNING OUTCOME	ACTIVITY
L1 Crop production and Management	 understand the different kinds of crops grown in India understand difference between rabi and kharif crops understand different methods applied in crop production 	 To separate healthy seeds from unhealthy seeds To show drip irrigation
L2 Microorganisms	familiarise with microbes and their types	 To view fungus under a microscope.

PT2 L4: Metals and non metals (To be tested only for PT2 but not in Term1)	 distinguish between useful and harmful microbes role of microbes in food spoilage food preservation techniques LEARNING OUTCOME meaning of metals and non metals and their occurrence physical and chemical properties reactivity series of metals common uses of metals and non metals 	 To demonstrate fermentation of sugar into alcohol by yeast. To study slides of yeast, bacteria, fungus, spirogyra, under the microscope ACTIVITY To study the electrical conductivities of metals and non metals To demonstrate reaction between metals with oxygen and a non metals with oxygen. To study a displacement reaction. To demonstrate the action of acids on metals.
PT3	LEARNING OUTCOME	ACTIVITY
Ch.5 Combustion and Fossil Fuels	 combustion: its types, conditions necessary for combustion fuel efficiency characteristics of an ideal fuel impact of burning fuels exhaustible and inexhaustible resources formation of coal and petroleum characteristics and uses of coal fractional distillation of petroleum and uses Products of combustion and their effets 	 To show that air is necessary for combustion. To show that a substance catches fire when ignition temperature is reached. To show that in a candle the wax vapours burn to give a flame.
Ch.8 Age of Adolescence Complete Syllabus of	 hormones and endocrine system understand puberty and adolescence role of hormones during puberty nutritional requirements and personal hygiene Term 1 PT1 and PT3 	
2 Practical based Act	T	A CM *********
PT 4	LEARNING OUTCOME	ACTIVITY
Ch.9 Reproduction in animals	reproduction and its types	 to study slides of hydra and bacteria for budding and binary fission

Ch.12 Sound	 types of asexual reproduction understand how reproduction in humans take place compare viviparous and oviparous animals understanding metamorphosis Understand how sound is produced characteristics of sound: amplitude, time period and frequency how does sound travel working of ear echo and sound absorption how to produce sound with musical instruments 	 To demonstrate vibrations. To demonstrate that frequency varies with length of wire. To demonstrate change of pitch To find sound can travel through solid, liquid. To demonstrate functioning off vocal cords.
PT5	LEARNING OUTCOME	ACTIVITY
Ch.11 Pressure Ch.10 Force and Friction	 Pressure and the unit of pressure Applications of pressure use of manometer to measure liquid pressure use of barometer to measure atmospheric pressure Force and its effects Using a spring balance to measure magnitude of force different types of forces friction and its causes advantages and disadvantages of friction how to increase or 	 To study the impact of force on the area it is acting upon. To show liquid can exert pressure, exerts equal pressure at the same depth, pressure varies with depth. To demonstrate electrostatic forces. To study the effect of friction on the nature of surfaces in contact. To study the effect of mass on friction.
PT6	reduce friction LEARNING OUTCOME	ACTIVITY
Ch.13 Chemical effects of electric current	 Difference between conductors and insulators electrical conductivity of liquids electrolysis of water electroplating of one metal over the other 	 To demonstrate conductivity of liquids. To demonstrate electroplating.

Ch.15 Light	> Understand reflection	> To demonstrate laws of
	and its laws	reflection.
	image formation in	To demonstrate multiple
	plane mirror	reflection
	types of reflection	To demonstrate refraction
	refraction and its cause	through a glass slab.
	working of human eye	
	defects of vision and	
	their correction	
	taking care of eyes	
	Term 2	

Syllabus of TERM 1 (30%) Ch.1, 2, 8 And Complete Syllabus of Term 2 (PT4, PT5, PT6). 2 Practical based Activities to be done.

SOCIAL SCIENCE

GENERAL AIMS AND OBJECTIVES

- To draw the child's attention to the broad span of time, space and the life in society, integrating this with the way in which she or he has come to see and understand the world around them.
- To give the child a firm sense of locality, region and nation in an interconnected manner through, India's own experiences of the problems encountered, as well as the solutions adopted; from the earliest times to the present.
- To encourage comparisons between India's experience and global experiences; as well as India's interactions with the world; by means of social, cultural and political issues.
- To clarify doubts and disputes that takes shape in contemporary society, via the medium of the syllabus.
- To supply a foundation in detail from which natural curiosity and the capacity for investigation may evolve and develop.

HISTORY

The major objectives of the course are:

- to enable students to acquire a capacity to make interconnections between processes and events, as well as see the link between histories of different groups and societies, through social, economic, political and cultural processes within a given chronological span of time(i.e. 18thC to 1947).
- to introduce students to different types of sources of information such as inscriptions, religious texts, travel accounts, chronicles, newspapers, state documents, visual material etc. and encourage them to reflect on them critically.
- to develop interest in and appreciate time lines and historical maps related to the case studies being discussed.
- to encourage the students to imagine what it would be like to live in the society, or how a child of the time would have experienced the events that were being discussed.

GEOGRAPHY

The major objectives of the course are:

- to introduce the basic concepts necessary for understanding the world in which we
- to introduce the learner to the study of the environment and the global distribution of various resources as well as their conservation.
- to initiate the learner into a study of her/his own region, state and country as well as the interdependence of various regions and countries and the on-going process of globalization.

CIVICS

The major objectives of the course are:

- b to have students imbibe the ideals of the Indian constitution viewing it as an inspiring and evolving document and to connect constitutional values and vision to the reality of contemporary India.
- b to have children gain a real sense of the workings of Indian democracy: its institutions and processes such as fundamental rights, parliamentary form of government, role of the judiciary etc..
- b to enable students to grasp the interconnectedness between political, social and economic issues; as well as recognize the ways in which politics affects their daily lives.
- to bring forth the role of people as desiring and striving for a just society and hence responding and evolving laws and structures that govern us

ATTITUDINAL CHANGE

Through the course, the student should be able to inculcate desirable social habits, attitude and values to survive as well as solve problems and contribute positively to society taking into consideration the social, economic, cultural, environmental and political needs of the country/world.

Text Book: Longman Vistas (History-Geography-Civics)

The question paper will be divided into 3 parts as follows:

A) Knowledge:

Will consist of questions covering basic facts, concepts, terms etc.

B) Understanding

Will consist of questions to assess the student's ability to understand, interpret and explain basic facts/concepts/principles etc.

C) Application

Will consist of questions to assess the student's ability to use knowledge / understanding of facts/ Principles etc in new situations / solving problems.

	PT1, 2, 3, 4, 5, 6
	(30 Marks)
Knowledge	6 (MCQ) ques. 1 mark each
Intowiedge	1 ques. of 2marks
Understanding	6 (MCQ) ques. 1 mark each
	1 ques. of 3marks
Application	8 (MCQ) ques. 1 mark each
ripplication	1 ques. of 5marks
Bonus	5 marks

Subject Wise Weightage:-				
Short And Long Answer	Knowledge	Understanding	Application	Marks

TOTAL	25	25	30	80
CIVICS	5	5	10	20
HISTORY	10	10	10	30
GEOGRAPHY	10	10	10	30

Type Of Question	Number Of Question	Marks
2 marks	10	20
3 marks	5	15
4 marks	5	20
5 marks	5	25
	TO	ral 80

Prescribed Book: Longman Vistas 8 Social Science

	TERM 1			
Chapter	Learning Outcomes	Class Activities		
PT1 Geography Ch.1 Our Resources	 Learns about the meaning of resources their variety, location and distribution. Appreciates the importance of resources in our life. Is able to relate it with her surroundings. Develops awareness towards resources conservation and take initiative towards its conservation process. 	Collect newspaper reports/pictures to prepare a report on water scarcity in India. Provide possible solutions for the problem.		
History Ch.2 Colonial Rule in India	 Distinguishes the 'modern period' from the 'medieval' and the 'ancient' periods through the use of sources, nomenclatures used for various regions of the Indian sub - continent and the broad developments. Explains how the English East India Company became the most dominant power. 	 ▶ Present a short report about the any newspaper or magazine published (for the periods mention below) that have become sources of information for the study of the 'Modern History Of India':- 1. The British rule in India. 2. Post independence India. 		
Civics Ch.1 The Constitution of India	 Learner understands constitution and its main features as a visionary document. Expresses respect, values for and defends basic human rights and privileges ensured by the constitution. 	 Discussion on the importance (need) of the 'Constitution' and amendments made to the constitution in recent times. 		

	> Attempts to connect	
	constitutional values and	
	vision to the reality	
PT2	Learns about Land and Soil	Prepare a table to show the
	Resources and its distribution.	distribution of natural
Geography	> Appreciates the importance of	vegetation and wildlife (in the
Ch.2 Land and	Land and Soil resources in our	world).
Soil Resources	life.	
	> Is able to relate it with his/her	
	surroundings.	
	Develops awareness towards	
	Land and Soil resources	
	conservation and take initiative	2
	towards its conservation	
	process.	
History	> Explains the differences in the	Research and report:-
Ch.4 Rural life	impact of colonial agrarian	Similarities and
	policies in different regions of	dissimilarities between tribal
and society	the country like the 'indigo	movements in India and
	rebellion'.	Africa.
	Explains the policies of the	
	colonial administration	
	towards the peasant	
	communities.	
Civics	Understands the political	Find out: Why does the
Ch.2 Secularism	process and importance of	practice of child labour
and the Indian	democratic process of	continue even today in India
Constitution	participation.	despite the array of
Constitution	> Illustrates Secularism,	Fundamental Rights provided by the Constitution of India?
	Fundamental Rights and the	by the constitution of maia:
	Fundamental Duties with	
	appropriate examples.	
	> Applies the knowledge of the	
	Fundamental Rights to find	
	out about their violation,	
	protection and promotion in a	
	given situation (e.g. Child	
770	Rights).	\ \ \ \ \ \ \ \ \ \ \ \ \ \ \ \ \ \ \
PT3	> Trace out the origin, nature	➤ Viewing of movie: Mangal
History	and spread of the revolt of 1857 as well as the lessons	Pandey: The Rising Collect information on the
_	learned from it.	
Ch.7 Revolt of	icarneu nom n.	native rulers who supported
1857		the British during the revolt of
		1857. Comment on why you think they supported the
1	1	i ililik lilev subbortea the
		British?

Civics Ch.3 Parliamentary Government and the Union Executive	 Describes the process of election to the Lok Sabha; composition of union executive; structure and function of civil service. Locates one's own constituency on parliamentary constituency map of State/UT and names 	 Research and write about:- 1. The concept of Five Year Plans. 2. The economic initiatives introduced by PM Modi to benefit the people.
	local MP.	
Syllabus of PT1,	TERM 1 PT2, PT3	

	TERM 2			
Chapter	Learning Outcomes	Class Activities		
PT4 Geography Ch.6 Types of Agriculture and Major crops + Ch.7 Major crops and Agricultural Development (Only map work and Pg42-43 from the Geography NCERT book)	 Describes major crops, types of farming and agricultural practices in her/his own area/state. Analyses the factors due to which some countries are known for production of major crops, e.g., wheat, rice, cotton, jute, etc., and locates these countries on the world map. Draws interrelationship between types of farming and development in different regions of the world. 	> Think/Reflect- Why did the European nations introduce plantation agriculture in their colonies?		
Civics Ch.4 The Judiciary	Understands the main elements of our judicial structure and appreciates the need for the processes followed.	Panchayat to be conducted highlighting the plight of women/minorities /manual scavengers (any one) bringing their disputes to the court for solution. Suggest measures to overcome the challenges that they face. Role play to be conducted with students/family members and submitted as a video of 1to1.5 mins.)		

PT5	> Classifies different types of	> Bring out a comparison of the
Geography Ch.8 Manufacturing Industries	industries based on raw materials, size and ownership.	working conditions of the factory workers of Jamshedpur (India) and those of Detroit (USA) through a dialogue between two workers, one from each city.
History Ch8 Education and British Rule	Clarifies the institutionalization of the new education system in India.	Analyse: What in your view were the merits of introducing western education in India?
PT6 History Ch.13 Indian National Movement	 Outlines the course of the Indian national movement from the 1870s till 1919. Identifies diverse trends within the movement and different social groups involved. Links the constitutional changes and national movement. 	Collection of pictures and information on nationalist leaders of the three different strands in the Indian freedom struggle—moderates, extremists and revolutionaries.
Geography Ch.10 Human Resources	 Estimates the importance of different Population Composition (age groups) and their contribution the national economy, Draws bar diagram and interprets the world map in order to demonstrate understanding of uneven distribution of population. 	Decision-Making Skills:- You are the HRD minister of your country. What are the various steps that you would take to develop the quality of the population of your country?
History Ch.14 National Movement: Gandhian Era (CHAPTER TO BE DONE POST PT6/ WILL BE TESTED IN THE TERM-2 EXAM)	 Outlines the course of the Indian national movement from the 1919 till Independence. Links the constitutional changes and national movement. See the pattern of action & reaction between the British and the Indians. Analyses the significant developments that were paved the path of nation building. 	 Research and share your learnings about:- The fate of princely states and their decision to accede to either India or Pakistan post the India Independence Act of 1947. Policies adopted by India post-independence to maintain good relations with its neighbours like China, Pakistan, Sri Lanka, Bangladesh and Nepal.

Syllabus of PT4, PT5, PT6
And 30% of 1st Term {G-1, 2 / H-4 /C-3}

	Map Syllabus		
SUBJECT	CHAPTER	MAP	
History	Ch2 Colonial Rule in India	 European settlements in early modern India Buxar Plassey British settlements-Calcutta, Madras French settlements-Pondicherry, Northern circars Portuguese settlements-Bombay, Goa 	
History	Ch4 Rural life and society	Areas of new revenue settlements introduced by the British in India • Permanent settlement-Bengal, Bihar • Ryotwari settlement-Madras, Bombay • Mahalwari settlement-Punjab, Avadh	
History	Ch7 Revolt of 1857	Major centres of revolt of 1857	
History	Ch14 Indian national movement: Gandhian Era	Major centres Indian national movement (post 1857-1947)	
Geography	Ch7 Major Crops And Agricultural Development (ONLY MAP WORK WILL BE INCLUDED FROM GEOGRAPHY CH7)	 Major crops in India Major crops in the world (Wheat, millets, sugarcane, maize, tea, cotton, coffee, rubber, jute, rice) 	

Subject Enrichment Projects/Activities :- 2022-23		
	Activity	Marks
Activity for the month of April- May	Research and report:- Any two Acts enacted by the British parliament in order to regulate the authority of the officials of the EIC between 1757-1857	5mks

Activity for the Month of July-	Prepare a poster to show the structure of the Govt. Of India.	5mks
August		
Activity for the	Comparative study of a farm in the USA and a farm	5mks
month of Oct Nov	in India.	
Activity for the	Prepare a PPT on (any one) reform movement that	5mks
Month of DecFeb.	advocated the upliftment of women or lower castes	
	during the British rule in India.	

COMPUTER STUDIES

Format for PTs and distribution of marks:

Max. Marks: 30

Total weightage of PT's in term result: 60%

Practical: 30 marks practical work based on work done in PT syllabus.

Format for the Term1 & Term2 and distribution of marks

Term exam will have theory assessment only

Max marks: 40

Weight age in Term result: 40%

The questions will be of the Short Answer Type (1/2 to 2 marks)

Book - Cyber Tools by Kips

PT / Chapters	Learning outcome	Activities
PT2 Chap. 1 Networking Concept	> To learn about advantages of networking, networking components, types of network, network topology, networking architecture, network security.	Practical activity on page 19.To create an informative presentation using PowerPoint
Chap. 2 Log on to Access	To learn about database. Types and structure of database, advantages of DBMS, about Microsoft Access, creating a database, viewing a table, adding a table, data types, setting data type for a field, Editing, sorting, searching filtering and advance filtering in a database.	Practical activity page 40.

PT3 Chap.3.Working with Queries, Forms and Reports. Chap.10 App	 To learn about a query, setting a relationship between tables, creating a query, specifying simple and multiple criteria. To learn about forms, reports. Formatting a form and exporting a report. Developing your own App. 	Practical activity given on page 53. Practical activity pages
Development		167-168
O1-4- O-11-1 CD	TERM 1	
Complete Syllabus of P	12 and P13.	
PT5 Chap. 6 Review Python	 Working with variables data types, type function, Input function, Types of control structures. 	 Practical activity pages 102-103. Create a program to check if a number is Buzz number or not Create a program to calculate and print the area of a rectangle if the user enters 1 and print the area of a square if the user enters 2. Create a program to check whether a number is completely divisible by 10 or not. Create a program to check if a number input by the user is a positive or negative number.
Chap. 7 Iterative statements in Python.	 ➤ Using For loop, ➤ While loop, ➤ Infinite loop 	 Practical activity pages 118-119. Write the program code for the following: 1. Table of a number using "For" Loop 2. Sum of even numbers in the range entered by the user. Print negative odd numbers between 1 to 30.
PT6 Chap.8 Using Lists and Table in HTML 5	Using Ordered listsUnordered lists,Table properties.	Practical activity page137.

TERM 2

Complete Syllabus of PT5 and PT 6 (Theory assessment only)

Note: Term 2 includes 30% of Term 1 syllabus will include Chapter 2. Log on to Access, Chapter 3. Working with Queries, Forms and Reports.

GENERAL KNOWLEDGE

Book: Milligascar – Know The World Around You Millennium Book source Pvt. Ltd.

Note: There will be 2 PTs in each term. The PTs will be 25 marks each (20 from book and 5 from worksheet) with 30minutes time duration.

Worksheet of PT2 & PT5 will be based on Local Knowledge.

Worksheet of PT3 & PT6 will be based on Current Affairs.

Rafflesia

1.

Page 6

Page 54

Page 63

8. 9.

PT2

1.	Page o	Raillesia
2.	Page 7	Chapel Oak Tree
3.	Page 15	Important Seas Of The World
4.	Page 16	Word Grid
5.	Page 21	Mount Kilimanjaro
6.	Page 27	Sistema Cave
7.	Page 31	Giant's Causeway
8.	Page 32	Sanchi Stupa
9.	Page 40	Manipur Dance
10.	Page 41	Tap Dancing
11.	Local Knowledge	
		PT3
1.	Page 8	Water Wheel Plant
2.	Page 9	Pink Tipped Anemone
3.	Page 18	Angel Waterfall
4.	Page 19	Nile River
5.	Page 33	Great Wall Of China
6.	Page 34	Sydney Harbor Bridge
7.	Page 42	Pongal
8.	Page 43	Festival Of San Fermin
9.	Page 50	Fidel Castro
10.	Page 52	Margaret Thatcher
11.	Page 58	World War Ii
12.	Page 66	National Sports Awards
13.	Page 67	Pultizer prize
14.	Current Affairs	
		PT5
1.	Page 10	Meerkat
2.	Page 11	Okapi
3.	Page 22	Amazon Rainforest
4.	Page 26	Mount Brumo
5.	Page 37	Angkor Wat
6.	Page 44	Mundas
7.	Page 45	Maasai Tribe

Yuri Gagarin

Drones

12.	Page 77	Abbreviations and Sobriquets
13.	Local Knowledge	
		PT6
1.	Page 12	Northern Cardinal
2.	Page 13	Albatross
3.	Page 24	Kakadu National Park
4.	Page 25	Gobi Desert
5.	Page 28	Monaco
6.	Page 35	Three Gorges Dam
7.	Page 38	Important Cities Of The World
8.	Page 46	Vikings
9.	Page 48	Crossword
10.	Page 53	Oprah Winfrey

Nuclear Energy

Michael Jackson

Accidental Inventions

Social discrimination

National Parks Of India

10.

11.

11.

12.

13. 14. Page 64

Page 75

Page 56

Page 60

Page 68

Current Affairs

ART/CRAFT

General Learning Objectives

- 1) Objects can tell us the place and time, the practices, habits and beliefs of the people. By exploring objects from different areas and cultures, students may know how materials affect design and appearance of objects.
- 2) People are always curious about themselves and others. Throughout history, the human figure has inspired the works of many artists. Students may observe the appearances, personalities, moods and attitudes of individuals and/ or various cultures.
- 3) Traditions reflect ideas, concepts, values held by different people in different parts of the country and the world. By looking at similarities and differences, students should learn to respect and appreciate the diversity of cultures.
- 4) The students need to be sensitive and extend their observation and interpretation of objects and images from the world they live in. These themes would provide avenues for expression of the natural and man-made environment and would look at issues affecting the world.
- 5) The students need to learn from events and experiences, either remembered, imagined or evoked through the use of stimulus materials. Pupils can explore ideas, concepts, memories and feelings, which may be universal and at the same time deeply personal. It involves ideas about emotion, human condition, cultural values and identities.

Book: Visual Arts – Prachi Publications

There will be no PTs for ART/CRAFT. The following topics are to be covered and Grades will be awarded on the basis of the work done through each term.

TERM 1

- 1. Object Based Exercises Pages 31 40
- 2. People Based Exercises Pages 41 59
- 3. Experience Based Exercises Pages 119 140

TERM 2

- 1. People Based Exercises Pages 60 75
- 2. Tradition Based Exercises –Pages 77 90
- 3. Environment Based Exercises Pages 91- 118

Learning Outcomes

- 1) The students learn to draw various man-made objects around them in a realistic manner by adding dimensions and shades or values. They spend time looking, measuring with eye, calculating distance, comparing different sizes and looking for reference points in line centrally, vertically and horizontally.
- 2) The student study the proper proportions of hands and legs, construction of the limbs, the body movements and the action poses, the proportion of the human body and the importance of light and shade, facial expressions and emotions depicted, the color tones to be used with proper light and shade effect.
- 3) They learn to respect and draw different traditions and cultures by observation and knowledge and depict them clearly.
- 4) They learn to appreciate the environment they live in and depict it in their drawings by observation and practice.
- 5) They learn to use their skills and the various methods and techniques to enhance their work. They work with different materials and experience a variety of ideas and ways to create a work of art.